

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

GREGOR BOROŠAK

**ORGANIZIRANOST ŠTUDENTSKE ORGANIZACIJE UNIVERZE V
LJUBLJANI IN ZVEZE ŠTUDENTSKIH KLUBOV SLOVENIJE**

Diplomsko delo

Ljubljana 2007

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

GREGOR BOROŠAK

Mentor: izr. prof. dr. Marjan Brezovšek

**ORGANIZIRANOST ŠTUDENTSKE ORGANIZACIJE UNIVERZE V
LJUBLJANI IN ZVEZE ŠTUDENTSKIH KLUBOV SLOVENIJE**

Diplomsko delo

Ljubljana 2007

Organiziranost Študentske organizacije Univerze v Ljubljani in Zveze študentskih klubov Slovenije

S prehodom Slovenije v novo državo, spremljajočimi političnimi spremembami in postopnim spreminjanjem vrednot mladih, sta se spreminjala tako pogled na študentsko organiziranje kot tudi same študentske organizacije. Če smo še nedolgo nazaj študentsko organiziranje povezovali z napredkom, uporom, novo inteligenco, ki si upa glasno povedati svoje mnenje, pa se danes študentske organizacije oklepa tudi drugačna, negativna podoba o »neštudentskem« življenju na račun »pravih« študentov. Prav gotovo se skriva tu tudi nekaj resnice, vendar širjenje same negativne podobe neupravičeno zasenči vse pozitivne plati organiziranega zastopanja interesov študentske populacije. Mediji, širša javnost in na žalost veliko študentov vse študentske organizacije pogosto mečejo v isti koš, čeprav so med njimi velike in zanimive organizacijske razlike. Diplomsko delo analizira in primerja dve največji obliki slovenskega študentskega organiziranja: Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani ter Zvezo študentskih klubov Slovenije.

Ključne besede: ŠOUL, Zveza ŠKIS, organizacija, organizacijska struktura.

Structure of Student Organization of University of Ljubljana and the Slovenian Student's Club Association

With transition of Slovenia to the new state and by the gradual changing of the youth values also the view on student organizing and student organizations by their own has been altering. Not long ago, the student organizing has been connected to progress, rebellion and to the new intelligentsia that is not afraid to express their opinions out loud, but recently we are often being faced with different opinions and negative image that student organizations enable the "youth in high positions" to live in luxury and that leads to a "non-student" life on account of the "real-students". Certainly, there is also some truth hidden in these facts; but spreading the solely negative image unfairly overshadows all the positive aspects that organized representing of the student population have to offer. Often (unjustified) cases of equalizing and lumping together all the student organizations by the media and the general public can be found. Unfortunately, a number of students contribute a lot to these daily generalizations by being unable to tell basic distinctions between individual student organizations, which are actually very different. In this thesis I compare and analyse two largest forms of Slovenian student organizations: Student Organization of University of Ljubljana and the Slovenian Student's Club Association.

Key words: Student Organisation of University of Ljubljana, Slovenian Student's Club Association, organization, organizing structure.

KAZALO

1. Uvod	7
1.1 Metodološki načrt	8
1.2 Cilj preučevanja	8
2. Opredelitev osnovnih pojmov	10
2.1 Organizacija	10
2.1.1 Teritorialna organizacija	10
2.1.2 Funkcionalna organizacija	11
2.1.3 Personalna organizacija	11
2.2 Neprofitna organizacija	12
2.2.1 Vrste neprofitnih organizacij	14
2.3 Cilji in strategije neprofitne organizacije	16
2.4 Učinkovitost in uspešnost organizacije	18
2.5 Organizacijska struktura	20
2.5.1 Vrste organizacijskih struktur	21
3. Razvoj študentskega organiziranja v Sloveniji	23
3.1 Študentska organizacija Slovenije	24
3.2 Študentska organizacija Univerze v Ljubljani	27
3.3 Študentska organizacija Univerze v Mariboru	27
3.4 Študentska organizacija Univerze na Primorskem	29
3.5 Zveza študentskih klubov Slovenije	29
4. Študentska organizacija Univerze v Ljubljani	30
4.1 Normativna ureditev	30
4.2 Načela delovanja	33
4.3 Cilji	33
4.4 Dejavnost	34
4.5 Resorji in projekti	35
4.5.1 Resor za mednarodno sodelovanje	36
4.5.2 Resor za študijsko problematiko	37
4.5.3 Resor za obštudijsko dejavnost	38
4.5.4 Resor za socialo in zdravstvo	39
4.5.5 Resor za študentske organizacije visokošolskih zavodov	40
4.6 Organiziranost	40
4.6.1 Študentski zbor	40
4.6.2 Študentske organizacije visokošolskih zavodov	45
4.6.2.1 Organi ŠOVZ	46
4.6.2.2 Financiranje ŠOVZ	47
4.6.3 Predsedstvo in administracija predsedstva ŠOU v Ljubljani	47
4.6.4 Nadzorni organ Statut ŠOU v Ljubljani	50
4.6.4.1 Senat	50
4.6.4.2 Rzsodišče	52
4.6.4.3 Tožilstvo	53
4.6.5 Strokovne službe	54

4.7 Zavodi	56
4.8 Reorganizacija	59
4.9 Financiranje	60
5. Zveza študentskih klubov Slovenije	62
5.1 Normativna ureditev	62
5.2 Načela delovanja	64
5.3 Cilji	65
5.4 Dejavnost	66
5.5 Odbori in projekti	67
5.5.1 Odbor za mednarodno sodelovanje	67
5.5.2 Odbor za socialo in zdravstvo	68
5.5.3 Odbor za šport, kulturo in turizem	68
5.5.4 Odbor za izobraževanje	70
5.5.5 Odbor za informiranje in stike z javnostmi	70
5.5.6 Odbor za dijake	71
5.6 Organiziranost	71
5.6.1 Svet	71
5.6.2 Glavni odbor	72
5.6.3 Nadzorna komisija	76
5.6.4 Disciplinska komisija	76
5.6.5 Varnostni svet	76
5.6.6 Strokovne službe	77
5.7 Reorganizacija	78
5.7.1 Svet	79
5.7.2 Glavni odbor	79
5.7.3 Nadzorna komisija	79
5.7.4 Disciplinska komisija	79
5.8 Financiranje	80
6. Ugotovitve	81
7. Sklep	87
8. Literatura in viri	89
8.1 Pravni viri	92
8.2 Internetni viri	92

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

ŠOUL	Študentska organizacija Univerze v Ljubljani
ŠOUM	Študentska organizacija Univerze v Mariboru
ŠOUP	Študentska organizacija Univerze na Primorskem
ŠOS	Študentska organizacija Slovenije
ŠKIS	Zveza študentskih klubov Slovenije
ŠOVZ	Študentska organizacija visokošolskih zavodov
ŠZ	Študentski zbor
ŠOU Šport	Zavod za študentski šport ŠOU v Ljubljani
ZMT	Zavod za mladinski turizem
ZSMS	Zveza socialistične mladine Slovenije
K6/4	Zavod za študentske kulturne dejavnosti ŠOUL
RŠ	Radio študent

1. UVOD

Pred nekaj desetletji je bilo študentsko združevanje kovano z zlatimi črkami. Napredek, upori, nova inteligenca, ki si upa glasno povedati svoje mnenje. S prehodom v novo državo in postopnim spreminjanjem vrednot mladih, potisnjenih v individualizacijo mladosti, dolgo gnezdenje v varnem zavetju družine in stalno preoblikovanje osebnih biografij, pa sta se spreminjala tako pogled na študentsko organiziranje kot tudi same študentske organizacije.

Podoba v medijih se je spreminjala: od nekdanjih upornikov za barikadami, tistih, ki zasedajo Univerze, tistih, ki so imeli pogum, naj bi študentske organizacije postale še učinkovitejše valilnice političnih kadrov (kar so seveda bile tudi včasih), ki pa naj bi poleg sposobnosti vodenja, organiziranja, koordinacije, retorike, networkinga itd., predvsem »mladim na položajih« zagotavljale tudi luksuzne avtomobile, eksotične počitnice, skratka »neštudentsko« življenje na račun pravih »študentov«. Takšno pripisovanje in negativne konotacije seveda nikakor niso povsem zgrešene, je pa res, da širjenje takih podob zasenči tudi dandanašnje številčne pozitivne plati organiziranega združevanja in zastopanja interesov študentske populacije, za katero radi pravimo, da je naša prihodnost. Mediji, ki jim gre predvsem za sočne zgodbe, radi mečejo vse študentske organizacije v en sam koš. Na žalost pa tudi veliko študentov ne pozna razlik med posameznimi študentskimi organizacijami, kar spet vodi v vsakodnevna predpostavljjanja in posploševanja.

Z diplomskim delom želim čim bolj nazorno prikazati razlike v organiziranosti dveh največjih študentskih organizacij - Študentske organizacije Univerze v Ljubljani in Zveze Študentskih klubov Slovenije ter ju umestiti glede na njuno organizacijsko strukturo, vlogo, poslanstvo itn.

Kljub temu, da gre na ravni Študentske organizacije Slovenije za dve enakopravni organizaciji, obstajajo med njima nezanemarljive in zanimive razlike, ki bi ob

poznavanju organiziranja in delovanja posameznih organizacij študente in širšo javnost odrešile marsikatero manipulacije.

Osredotočil se bom samo na Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani (po organiziranosti sta ji zelo podobni Študentska organizacija Univerze na Primorskem in Študentska organizacija Univerze v Mariboru) in Zvezo študentskih klubov Slovenije, ki se od študentskih organizacij posameznih Univerz, ki delujejo v večini v enem od univerzitetnih mest, v osnovi razlikuje po tem, da združuje 50 študentskih klubov, ki delujejo predvsem lokalno in razpršeno po celotni Sloveniji.

1.1 Metodološki načrt

Pri izdelavi diplomske naloge sem uporabil različne raziskovalne metode. V začetnem, teoretičnem delu, ki obsega opredelitev osnovnih pojmov, sem uporabil predvsem neempirične raziskovalne metode. Najprej sem se lotil zbiranja, analiziranja in interpretacije primarnih (dokumentov, zakonov, statutov, pravilnikov, zapisnikov in poslovnikov) in sekundarnih virov (knjig, člankov ipd.). Izbrane vire sem uporabil, ker že obstajajo v takšni ali drugačni obliki, iz njih pa lahko z analizo ugotovimo njihove temeljne značilnosti delovanja, organiziranja, financiranja, ciljev in poslanstva teh organizacij.

V nadaljevanju pa sem se osredotočil predvsem na metodo primerjalne analize, s katero sem skozi različne kriterije izvedel primerjavo med Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani in Zvezo študentskih klubov Slovenije.

V veliko pomoč pri izdelavi diplomske naloge pa so mi bile izkušnje, ki sem jih v letih 2005/2006 in 2006/2007 pridobil z delom na Zvezi študentskih klubov Slovenije, kjer sem bil član glavnega odbora Zveze ŠKIS (podpredsednik in notranji koordinator Zveze ŠKIS).

1.2 Cilji preučevanja

Moje osrednje raziskovalno vprašanje je: **Ali sta si Študentska organizacija Univerze v Ljubljani in Zveza študentskih klubov Slovenije, ki sta na hierarhični lestvici Študentske organizacije Slovenije enakovredni, podobni tudi v**

organizacijskem smislu? Katere so bistvene razlike? Kje je glavni vir organizacijskih razlik?

Poleg osrednjega raziskovalnega vprašanja bom postavil še hipotezo, ki se glasi: **Kljub temu, da sta si Študentska organizacija Univerze v Ljubljani in Zveza študentskih klubov Slovenije na hierarhični lestvici Študentske organizacije Slovenije enakovredni, obstajajo med njima dokaj velike organizacijske razlike.**

V diplomski nalogi se bomo na začetku najprej srečali s teoretičnim delom, kjer sem opredelil pojme organizacija, neprofitna organizacija, cilji in strategije, učinkovitost in uspešnost organizacije, organizacijska struktura in financiranje neprofitnih organizacij. V tretjem poglavju se bomo za lažje razumevanje sedanjega stanja seznanili z razvojem študentskega organiziranja, spoznali bomo pojme Študentska organizacija Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju ŠOUL), Študentska organizacija Univerze v Mariboru (v nadaljevanju ŠOUM), Študentska organizacija Univerze na Primorskem (v nadaljevanju ŠOUP) in Zveza študentskih klubov Slovenije (v nadaljevanju Zveza ŠKIS). Četrto in peto poglavje pa bosta namenjeni podrobnejši predstavitvi dveh organizacij: ŠOUL-a in Zveze ŠKIS. Pri vsaki od teh organizacij sem proučil njihovo normativno ureditev, osnovna načela delovanja, cilje, dejavnosti, resorje, pomembne projekte, organiziranost in financiranje vsake izmed organizacij.

2. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV

2.1 Organizacija

Z izrazom organizacija so podobne težave, kot jih lahko srečamo pri večini družboslovnih pojmov. Gre za pojem, ki se uporablja zelo pogosto, tako v strokovnem kot v vsakdanjem življenju.

Organizacija ima v današnji sodobni družbi zelo velik pomen, saj večina sodobnih ljudi neposredno preživi velik del svojega življenja v organizacijah. Prav tako tudi večino svojih potreb zadovoljuje prek različnih in številnih organizacij. Sodobni človek je torej človek organizacije (Šmidovnik 1985: 54, 55).

Organizacija pomeni posebno obliko sodelovanja vrste udeležencev, ki so svoje sile združili, da bi skupno dosegli neki cilj, ki ga vsak zase ne more (Bučar v Rakočevič 1991: 28).

Iz številnih opredelitev lahko ugotovimo, da gre pri organizaciji vedno za sodelovanje več ljudi, organizacija pa je oblika oziroma način njihovega sodelovanja.

Vsaka organizacija se oblikuje za doseganje nekega cilja. Cilji so seveda lahko različni, v vsakem primeru pa se morajo z uresničitvijo določenega cilja zadovoljiti določeni interesi in potrebe, predvsem tistih, ki tvorijo skupino sodelujočih v organizaciji (Rakočevič 1991: 29).

Glede na cilje in način povezovanja ljudi v organizaciji ločimo tri vrste organizacij.

2.1.1 Teritorialna organizacija

Bistvo teritorialnih organizacij je njihova usmerjenost na določen teritorij (teritorij občine ali teritorij republike) in na obvladovanje problemov na tem teritoriju. Njihova osnovna funkcija je v tem, da ustvarjajo splošne možnosti za življenje in delo čim večjega števila ljudi. To svojo vlogo zagotavljajo z opravljanjem dejavnosti na zelo številnih družbenih področjih, posegajo povsod tam, kjer samoregulacijski mehanizem

tržnih zakonitosti, ki temelji na podjetniškem interesu, ne deluje oziroma ne deluje dovolj dobro (Šmidovnik 1985: 67). Te organizacije niso pod pritiskom tržnih zakonitosti, kar pomeni da tako rekoč ne morejo propasti. To pa lahko marsikdaj privede do manjše učinkovitosti posamezne organizacije, kakršna bi bila v primeru, če bi le ta delovala na trgu.

2.1.2 Funkcionalna organizacija

Funkcionalne so tiste organizacije, pri katerih je osnovna usmeritev osredotočena na določeno dejavnost oz. funkcijo in kjer teritorij ne igra velike vloge. Za te organizacije je značilno, da se morajo stalno boriti za svoj obstanek, v poslovnem prometu morajo stalno dokazovati svojo sposobnost za preživetje, sicer jim grozi nevarnost propada oz. entropije¹.

Zato lahko tudi rečemo, da so funkcionalne organizacije družbeno naprednejša oblika organizacij kot pa teritorialne organizacije, saj jih okolje neprestano sili k napredku oz. k odkrivanju nečesa novega (Šmidovnik 1985: 69).

Posebna vrsta funkcionalnih organizacij so pri nas organizacije, ki opravljajo dejavnosti posebnega družbenega pomena. Po svoji dejavnosti so funkcionalnega tipa, ker so orientirane na razvoj posamezne dejavnosti oz. funkcije. Po drugi strani pa so vendarle vezane v določeni meri tudi na teritorij, ki ga morajo oskrbovati s svojimi storitvami (Šmidovnik 1985: 69).

2.1.3 Personalna organizacija

Med personalne organizacije lahko štejemo društva, družbene organizacije in družbenopolitične organizacije. To so organizacije, v katere se prostovoljno združujejo posamezniki zaradi uveljavljanja določenih interesov – političnih, profesionalnih, strokovnih, športnih, kulturnih in drugih interesov. Njihovo delovanje je bolj amaterske

¹ Za vse organizacije je pomembna naravna zakonitost, po kateri so vsi sistemi in organizacije podvrženi razpadanju, uničenju in smrti. Zato morajo vse organizacije zaustaviti proces entropije. Razvijati morajo negativno entropijo, s čimer si zagotovijo svoj obstoj v prihodnosti (Šmidovnik 1985: 58).

narave in se praviloma ne ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo (glej Šmidovnik 1985: 70).

2.2 Neprofitna organizacija

V zadnjem času je veliko pozornost pritegnil širok spekter organizacij, ki niso niti tržne niti državne oziroma javne. Označene so z različnimi imeni kot neprofitne, prostovoljne, nevladne, neodvisne in civilnodružbene organizacije. Mednje spadajo društva, organizacije na številnih področjih, klubi, združenja, bolnice, univerze, muzeji itd. Zelo pogosto te organizacije izvajajo storitve, ki jih profitne organizacije ne pokrivajo, družbo pogosto opozarjajo na nekatere družbene problematike, v ospredje pa postavljajo skupno dobro. Večina neprofitnih organizacij je odvisna od prostovoljnega dela, ki daje vsakemu posamezniku možnost osebne rasti in razvoja, ter pridobivanje znanj in izkušenj. Neprofitne organizacije tako bistveno prispevajo k lažjemu pridobivanju socialnega kapitala.

Neprihoditna organizacija je kolektivna oblika prostovoljnega udejstvovanja posameznikov (Trunk Širca 1998: 3).

»Neprofitne oziroma nedobičkonosne organizacije so skupni pojem za javno upravo, za družbene dejavnosti in za prostovoljne organizacije, ki poslujejo brez dobička, ali pa z njim, vendar cilj njihovega poslovanja ni dobiček; če do njega pride, se z njim ne razpolaga po svobodni presoji, ampak se le-ta vlaga nazaj v dejavnost organizacije in služi kot sredstvo za razširitev te dejavnosti, ali pa za dvig kvalitete storitev« (Rus v Možina 1994: 959).

»Z neprofitnostjo ne razumemo tistega delovanja, med katerim se ne ustvarja dobička, ampak tisto, kjer se razlika med prihodki in odhodki ustvarja, vendar se ne deli niti med lastnike niti med člane (če obstajajo), niti si ga ne sme deliti uprava ali drug organ pravne osebe, ampak se dobiček oziroma presežek prihodkov nad odhodki lahko uporabi le za financiranje dejavnosti oziroma namena, za katerega je ustanovljena pravna oseba« (Kolarič 2002: 12).

Iz povedanega izhaja, da se pojem neprofitno delovanje nanaša na »služenje« splošnemu družbenemu interesu. Organizacije, ki postavijo »služenje« javnemu ali skupnemu interesu kot temeljni cilj/smisel svojega obstoja in delovanja so neprofitne organizacije (Kolarič 2002: 12).

Kot vsako organizacijo tudi neprofitno organizacijo ustanovijo ustanovitelji zato, da bi jim dajala želene koristi. Po teh koristih določijo smotre (temeljne cilje) in njim podrejene cilje ter postavijo merila, standarde in strategije za doseganje teh ciljev in smotrov.

Nekatere prednostne lastnosti neprofitnih in prostovoljnih organizacij so (glej Mikuš Kos v Samec 1996):

- fleksibilnost: imajo sposobnost hitrega prilagajanja in reagiranja na nove okoliščine ter možnosti razvijanja novih pristopov k obvladovanju izzivov in problemov;
- relativna neodvisnost: razmeroma malo so odvisne od tržnega gospodarstva in od države in zato imajo možnost delovanja na področjih ali v smeri, ki niso po volji tržnega gospodarstva ali državnih institucij, ali na področjih, za katera država in tržno gospodarstvo ne kažeta zadostnega interesa;
- očitno delovanje v interesu javnosti in v interesu prikrajšanih skupin: znano je, da ne delujejo v interesu ekonomskih ali političnih skupin, kar vzbuja pri ljudeh zaupanje;
- tesna povezanost s skupnostmi ali skupinami, za katere se zavzemajo, in lahka dosegljivost za ljudi.

Danes smo pogosto priča združevanju oziroma integraciji teh organizacij, do katerih prihaja zaradi potrebe po povezanosti. Taka integracija na splošno pomeni dopolnjevanje neke obstoječe enote, pa tudi povezovanje delov v učinkovitejšo celoto (Žnidaršič Kranjc 2002: 19), kar se je na nek način pokazalo tudi pri nastanku Zveze študentskih klubov Slovenije, kjer so se študentski klubi, ki so takrat obstajali v Sloveniji, med sabo povezali in leta 1994 ustanovili svojo nacionalno krovno organizacijo - Zvezo ŠKIS.

2.2.1 Vrste neprofitnih organizacij

Neprofitne organizacije glede na ustanovitelja delimo na vladne neprofitne organizacije, ki jih ustanovi vlada in nevladne neprofitne organizacije, ki jih ustanovijo drugi subjekti. Pravno – organizacijske oblike nevladnih neprofitnih organizacij so podjetja, zavodi, ustanove in društva. Delovanje neprofitnih organizacij pa je v Sloveniji predpisano z zakoni za delovanje posamezne oblike organizacije (Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o zavodih in Zakon o društvih) (Hrovatin v Jelovac 2002: 71).

V zadnjih letih srečamo širok spekter organizacij, kot so različna društva, klubi (športni, kulturni, itd.), organizacije, poklicna in poslovna združenja. Kljub veliki raznolikosti imajo te entitete naslednje skupne značilnosti (Kolarič 2002: 6):

- so zasebne, kar pomeni, da so institucionalno ločene od države, oziroma da so njihovi ustanovitelji oziroma lastniki zasebne fizične in pravne osebe;
- so neprofitne, kar pomeni, da je osnovni smisel njihovega obstoja delovanje v družbeno koristne namene;
- so organizacije, kar pomeni, da imajo izoblikovane osnovno organizacijsko strukturo in pravila, ki veljajo za vse, ki so vanje vključeni;
- so prostovoljne, kar pomeni, da članstvo v njih ni zakonsko obvezno, pritegnejo pa večji ali manjši časovni ali denarni vložek volonterjev.

Merila za identifikacijo različnih tipov organizacij so naslednja (Kolarič 2002: 25):

1. Na podlagi najsplošnejšega merila temeljnega smisla ali cilja obstoja določene entitete, lahko vse organizacijske entitete v družbi razdelimo na eni strani na vse tiste, pri katerih je smisel obstoja in delovanja maksimiziranje profitabilnosti kapitala za njihove lastnike, in na drugi strani na tiste, pri katerih je smisel obstoja delovanje v splošno družbeno koristne namene; prve so profitne, druge pa neprofitne organizacije.
2. Na podlagi merila, ki določa, kdo je ustanovitelj oziroma lastnik določene organizacije, lahko vse neprofitne organizacije razdelimo na tiste, katerih ustanovitelj oziroma lastnik je država – to so javne neprofitne organizacije – in na

tiste, katerih ustanovitelji ali lastniki so zasebne fizične ali pravne osebe – te so zasebne neprofitne organizacije.

3. Na podlagi merila, ki se nanaša na formalno-pravno priznani neprofitni status, je mogoče vse zasebne neprofitne organizacije razdeliti na dve temeljni skupini: na skupino tistih, ki jim je formalno-pravno priznan status delovanja v javnem interesu (društva, združenja, zasebni zavodi, verske organizacije itd.), in na skupino tistih, ki delujejo v skupnem interesu svojih članov (članski klubi, zbornice, zadruge, sindikati, politične stranke itd.).
4. Na podlagi merila izvajalca dejavnosti organizacije, lahko zasebne neprofitne organizacije svojo dejavnost izvajajo v celoti z zaposlenimi v organizaciji (profesionalne neprofitne organizacije), lahko jo v celoti izvajajo s prostovoljci (prostovoljne neprofitne organizacije); na voljo pa je še tretja možnost, ko organizacija izvaja svojo dejavnost z zaposlenimi, k izvajanju pa priteguje tudi prostovoljce (mešane organizacije).

Spoznali smo nekaj značilnosti neprofitnih organizacij, sedaj pa si za lažje razumevanje pogledajmo še osnovne razlike med profitnimi in neprofitnimi organizacijami. Meggison (v Trunk in Tavčar 1998: 9) te razlike vidi predvsem na naslednjih petih področjih:

1. Poslanstvo in smotri (neprofitne organizacije skrbijo za boljšo kakovost življenja uporabnikov in splošno družbeno dobro. Njihov namen je trajno zagotavljati dobrine in storitve, ki so pogoj za uspešno delovanje družbe kot celote njenih podsistemov in posameznega človeka. Profitne organizacije pa delujejo predvsem za povečanje dobička njenih ustanoviteljev).
2. Strategije (strategije neprofitnih organizacij so zelo različne zaradi različnega poslanstva le-teh in so usmerjene bolj kratkoročno. Strategije profitnih organizacij so usmerjene bolj dolgoročno).
3. Proračuni (proračuni so instrument načrtovanja in obvladovanja v profitnih organizacijah, v neprofitnih samo nadzorovanja. Tako se sredstva v neprofitnih organizacijah sproti porabijo do konca (v nasprotnem primeru jih drugače prejmejo manj), profitne organizacije pa so usmerjene dolgoročno in varčujejo s sredstvi).

4. Prostovoljstvo (v mnogih neprofitnih organizacijah, predvsem nevladnih, delajo prostovoljci. Prostovoljsko delo omogoča delovanje mnogih neprofitnih organizacij, vendar pa prinaša tudi določene težave, kot so nagrajevanje, zanesljivost, odgovornost, kakovost prostovoljskega dela, pristojnosti ter sodelovanje med prostovoljci in plačanimi sodelavci).
5. Izbiranje managerjev (v neprofitnih organizacijah imajo večjo vlogo interesi, tako da mnoge organizacije vodijo strokovnjaki, ki niso usposobljeni za management).

2.3 Cilji in strategije neprofitne organizacije

Vsaka organizacija opravlja svojo dejavnost z določenimi cilji in ravno temeljni cilji poslovanja posamezne organizacije so tisto, kar nam pomaga deliti organizacije na podjetja oziroma gospodarske družbe in neprofitne organizacije.

Osnovni cilj neprofitnih organizacij nikakor ni profit, vendar pa to še ne pomeni, da neprofitne organizacije ne bi smele poslovati z dobičkom, kajti vsaka organizacija mora težiti k temu, da pokrije vsaj stroške svojega tekočega poslovanja. Osnovni cilj obstoja in delovanja neprofitne organizacije bi lahko opredelili kot zagotavljanje določenih uslug splošnega in skupnega pomena in to po ceni in kvaliteti, ki je sprejemljiva za skupino uporabnikov, katerim je namenjena. Cilj obstoja in delovanja neprofitne organizacije je torej zagotavljanje določene usluge oziroma izpolnjevanje določenega poslanstva. Namen tega poslanstva pa je (Žnidaršič Kranjc 1996: 26):

- zagotoviti določene usluge vsem članom družbe, ne glede na njihovo sposobnost plačevanja teh uslug;
- zagotoviti službe, ki drugače ne bi mogle biti organizirane;
- zagotoviti usluge po nižjih stroških, kot bi bili v primeru, če bi bila njihova organizacija izpeljana v profitnem sektorju.

Bistvo neprofitnih organizacij je torej njena socialna dimenzija in dejstvo, da iz koriščenja njenih uslug ni mogoče vnaprej nikogar izključiti.

Posebnosti ciljev neprofitnih organizacij so (Badelt v Trunk Širca 1998: 28):

- več kvalitativnih ciljev in manj vrednostnih ciljev;

- prilagodljivost je v neprofitnih organizacijah manjša kot v profitnih, kjer so cilji v veliki meri odvisni od finančnih in interesnih vplivov;
- cilji so mnogokrat podrejeni javnim interesom, lahko bi rekli, da so cilji teh organizacij podcilji družbenih sistemov;
- na snovanje ciljev teh organizacij velikokrat vplivajo številni interesi različnih interesnih skupin;
- mnogih ciljev (zdravje, varnost, zadovoljstvo) ni mogoče meriti z ekonomskimi merili.

Strategije so namenjene za doseganje zastavljenih ciljev, kar pomeni da so strategije podrejen ciljem. Ker pa so ti različni v različnih okoljih in se med organizacijami razlikujejo, tipske definicije strategije ni smiselno postaviti.

Andrews pravi o strategiji naslednje (Andrews v Trunk Širca 1998: 29):

- strategijo opredeljujejo odločitve organizacije o smotrih in ciljih;
- strategija pomeni snovanje temeljnih smernic in načrtov za doseganje smotrov in ciljev;
- strategija opredeljuje poslanstvo in vizijo organizacije;
- opredeljuje ekonomske in neekonomske koristi za udeležence organizacije.

Namen strategije po Andrews je:

- načrt dejavnosti in usmeritev za doseganje ciljev;
- navidezna strategija, ki služi zavajanju konkurentov;
- umeščanje oziroma izbiranje segmentov na tržišču;
- usmeritev organizacijske kulture, ideologije in nazora organizacije.

V zadnjih desetletjih se je delovanje prostovoljskih organizacij kar nekoliko spremenilo, saj se je njihova tradicionalna vloga zagotavljanja pomoči in zmanjševanja stisk prikrajšanih in trpečih, spremenila v novo vlogo spodbujevalcev in nosilcev razvoja družbe. Neprofitne organizacije danes ohranjajo ravnovesje, ki ga izrazita usmerjenost v trg in birokratsko delovanje sodobne države stalno rušita. Takšne organizacije lahko postanejo fleksibilna vez in dopolnitev vrzeli med logiko trga in

kapitala, ter demokratičnimi potrebami družbe. »Tako ne samo da potrebujemo demokracijo izven trga, pač pa trg potrebuje demokracijo, če želi preživeti. Zaposlenost, varstvo okolja, zdravstvo, sociala, vzgoja, kulturna različnost in tekmovanje so javne dobrine, ki jih potrebuje kapitalizem za svoje privatno delovanje, vendar jih ne in ne more proizvajati. Trg enostavno ni sposoben narediti stvari, ki jih lahko demokratična politična skupnost« (Brezovšek 1997: 6, 7).

Neprofitne organizacije naj bi torej tudi krepile razvoj in delovanje civilne družbe, ki mora biti nepogrešljivi del vsake demokratične družbe.

2.4 Učinkovitost in uspešnost organizacije

O uspešnosti in učinkovitosti ter njunem merjenju lahko govorimo le ob oblikovanem poslanstvu in predhodno jasno zastavljenih ciljih in strategijah za njihovo uresničevanje. Uspešnost se enači z doseganjem zastavljenih ciljev, medtem ko je učinkovitost pozitiven rezultat primerjave med vloženimi viri (inputom) in dobljenimi rezultati (outputom). Učinkovitost dela ne pomeni nujno uspešnosti in obratno. Če učinkovitost najbolj pogosto pomeni znižanje stroškov ob hkratni ohranitvi obsega storitev, pomeni uspešnost primarno upoštevanje kriterija kakovosti.

Celostna podoba organizacijske uspešnosti v širšem smislu pa zajema (Ferfila 2000: 224):

- uspešnost (doseganje postavljenih ciljev);
- učinkovitost (pozitivna primerjava med vloženim in dobljenim);
- ekonomičnost oziroma smotrnost (»dobiček«);
- prilagodljivost;
- družbena sprejemljivost ciljev in delovanja organizacije.

Uspešnosti neprofitne organizacije ni mogoče meriti z merilom, kot je na primer profit, ki je temeljni cilj profitnih organizacij. Merjenje uspešnosti pa še dodatno zaplete dejstvo, da so cilji v neprofitnih organizacijah pogosto zelo kompleksni, nejasni in mnogovrstni. V osnovi je končni cilj zadovoljevanje določenih potreb določene skupine ljudi. Ker pa je ta cilj presplošen, si mora neprofitna organizacija zastaviti ožje, natančno definirane cilje, s katerimi bo lahko operativno presojala svojo uspešnost. Merjenje uspešnosti je v neprofitnih organizacijah povezano z evalvacijo, ki pa ne

more potekati preko trga, ker ta v tradicionalnem smislu ne obstaja. Zato je toliko bolj pomembno, da organizacija v skladu s svojim dolgoročnim poslanstvom določi kriterije, po katerih presoja svojo uspešnost (Jelovac 2002: 75, 76).

Na uspešnost organizacije pa vplivajo tudi različni dejavniki, ki jih lahko razvrstimo v naslednje skupine: organizacijski dejavniki (velikost in struktura organizacije, vizija, poslanstvo, način oblikovanja strategije, kultura itd.), dejavniki okolja (dinamičnost okolja, politična situacija, bogastvo virov ipd.) in podjetniške orientacije organizacije (strategija razvoja, inovativnost, proaktivnost, konkurenčnost itd.) (Jamšek v Kovač 2000: 224, 225).

Ker imajo nevladne organizacije omejene in pogosto tudi nestabilne vire financiranja, in to tem bolj, kolikor bolj so odvisne od darovalcev, se morajo toliko bolj posvetiti svoji učinkovitosti delovanja. Tako kot obstajajo razlike pri merjenju uspešnosti profitnih in neprofitnih organizacij nekateri menijo, da obstajajo tudi razlike pri učinkovitosti. Neprofitne organizacije naj bi bile bolj učinkovite od podobnih javnih in privatnih podjetij zaradi načina vodenja in upravljanja, manj birokratske administracije, uporabe prostovoljnega dela, večje predanosti zaposlenih, nižjih plač, manj blokad in odporov sindikatov itd. Vse to pa seveda prispeva k nižjim stroškom (Knapp v Hrovatin v Jelovac 2002: 86).

Večje razlike so lahko tudi v sredstvih, s katerimi je mogoče povečati učinkovitost. Neprofitna organizacija namreč lahko doseže isti rezultat, če se odloči za zniževanje stroškov z boljšo organizacijo dela, večjo profesionalizacijo in pridobivanjem strokovnih kadrov in z boljšo kontrolo stroškov namesto da napore usmerja v pridobivanje dodatnih finančnih virov. Ena izmed uspešnih strategij za povečanje učinkovitosti delovanja je tudi večja komercializacija delovanja organizacije (Hrovatin v Jelovac 2002: 87).

2.5 Organizacijska struktura

Beseda struktura je latinskega izvora in pomeni sklop, sestav, ustroj oziroma način graditve. Organizacijska struktura ali organizacijska zgradba, kot jo nekateri imenujejo, je v vsaki organizaciji nepogrešljiv organizacijski element (Lipičnik 1999: 44).

Kljub temu, da je pojem organizacijske strukture razmeroma znan, se opredelitve organizacijske strukture med avtorji zelo razlikujejo. Naštejmo nekatere izmed njih:

1. Strukture so raznovrstne kombinacije sestavin, ki povezano tvorijo celoto in so medsebojno odvisne (Kralj v Lipičnik 1999: 44).
2. Struktura je oblikovana iz povezav med dejavniki, ki sestavljajo organizacijo (Perić v Lipičnik 1999: 44).
3. Struktura je sistem odnosov med ljudmi, da se opravi določeno delo (Perrow v Lipičnik 1999: 44).
4. S strukturo označujemo shemo organizacije, opisane vloge, predpise in druga določila (Možina v Lipičnik 1999: 44).

Kot smo lahko videli, sta torej osnovni prvini za opredeljevanje organizacijske strukture sestavine organizacije (resursi, ljudje, sestavine ipd.) in njihovi medsebojni odnosi. Z vidika organizacijske strukture so pomembne naloge in njihovi izvrševalci, med katerimi se vzpostavljajo in razvijajo določeni odnosi. Za organizacijsko strukturo velja še, da je dobra takrat, ko omogoča hitro, učinkovito in stalno komuniciranje med nosilci po najkrajši poti.

Organizacijsko strukturo je potrebno vseskozi prilagajati stalnim spremembam ciljev neprofitne organizacije in drugim vplivnim dejavnikom organizacije. Tako cilji, kot tudi drugi dejavniki se stalno spreminjajo v prostoru in času, zato je potrebno organizacijske strukture stalno prilagajati tem spremembam. Zelo težko si namreč predstavljamo, da bi v okviru iste organizacijske strukture lahko dosegli spremenjene cilje (Žnidaršič Kranjc 1996: 198).

Neprofitne organizacije svobodno oblikujejo svoje organizacijske strukture, pri tem pa morajo upoštevati predpisane zakonske zahteve. Ker mora organizacija upoštevati načelo racionalnosti in mora oblikovati organizacijsko strukturo tako, da lahko

učinkovito in uspešno uresničuje želene cilje, je svoboda pri oblikovanju organizacijske strukture le navidezna. Stroški in učinki so pri strukturiranju organizacije najpomembnejši omejitveni dejavnik, kajti če tega ne upoštevamo, bo oblikovana organizacijska struktura zgrešila svoj namen (Žnidaršič Kranjc 1996: 199).

2.5.1 Vrste organizacijskih struktur

Pri organizacijskih strukturah upoštevamo temeljni načeli strukturiranja: centralizacijo in decentralizacijo. Pri centralizaciji se vse dogaja na enem mestu, pri decentralizaciji pa se ista naloga opravlja na več mestih.

Glede na spremembe okolja je pri strukturiranju vedno pomembnejša decentralizacija. To se kaže v vedno večji avtonomiji in svobodi posameznikov in delovnih skupin v organizaciji. Z vidika centralizacije in decentralizacije nalog v organizaciji pa ločimo naslednje tipe organizacijskih struktur (Lipičnik 1999: 50):

1. Funkcionalna organizacijska struktura je centralizirana organizacijska struktura, ki je oblikovana na zahtevi, da se mora vsaka funkcija oblikovati v zaokrožene organizacijske nosilce. Gre za najpogostejšo organizacijsko strukturo, ki se uporablja že od nastanka prvih industrijskih podjetij. Njena prednost je predvsem v njeni racionalnosti, ki se izraža v tem, da se naloge iste funkcije opravljajo v enem prostoru, s tem pa povzročamo manjše stroške, povečujemo specializacijo in profesionalizacijo ljudi. Funkcijska organizacijska struktura je primerna predvsem za stabilna okolja, saj se težko prilagaja spremembam, komuniciranje je počasno, odločitve se sprejemajo in uresničujejo počasi itd.
2. Divizijska (produktna) organizacijska struktura je decentralizirana organizacijska struktura, ki temelji na zahtevi, da morajo biti posamezne funkcije v organizaciji organizirane decentralizirano. Odločanje je decentralizirano, ker se vse pomembnejše odločitve sprejemajo na ravni programa. Divizijska organizacija je znatno prilagodljivejša od funkcijske.
3. Projektna organizacijska struktura je primerna predvsem za izvedbo enkratnih nalog. Uvajamo jo, da bi uresničili tiste cilje, ki zahtevajo visoko stopnjo usklajevanja velikega števila posamičnih aktivnosti, vezanih na določen projekt. Projektna organizacija se oblikuje glede na posamezne projekte s ciljem, da se projekt izvede v predvidenem času, z določenimi stroški in v skladu z zahtevami

naročnika. Vsi ljudje, ki sodelujejo pri izvajanju projekta, so dodeljeni vodji projekta, ki je v celoti odgovoren za izvršitev projekta. Brž ko je projekt končan, ljudi razrešijo teh nalog in jih dodelijo njihovim matični oddelkom ali pa razporedijo na drugi projekt.

4. Matrična organizacijska struktura je kombinacija funkcijske in divizijske organizacijske strukture. Zelo podobna je projektni organizacijski strukturi, glavna razlika pa je ta, da sodelavci na projektu delajo po potrebi. Zato smo priča menjavi dela na rednih nalogah v okviru stalne organizacijske strukture in delo na projektu kot začasni organizacijski strukturi. Matrična organizacijska struktura zahteva timsko delovanje organizacije, zato je zelo pomembno, da so ljudje v organizaciji usposobljeni za takšno vrsto dela, kajti drugače organizacija ne dosega pričakovanih rezultatov.

3. RAZVOJ ŠTUDENTSKEGA ORGANIZIRANJA V SLOVENIJI

Študentje so bili v petdesetih letih prejšnjega stoletja organizirani v univerzitetno skupnost vseh študentov, katere član je bil vsak redni študent. Univerzitetna skupnost je imela status pravne osebe, lasten program in koncept dela. Preko republiške skupnosti je bila vključena v Zvezo študentov Jugoslavije. Kasneje, leta 1974, je bila na 9. kongresu Zveze mladine Jugoslavije ustanovljena nova enotna Študentska in mladinska organizacija, imenovana Zveza socialistične mladine Jugoslavije, katere sestavni del je bila tudi Zveza socialistične mladine Slovenije (v nadaljevanju ZSMS). Na ljubljanski in mariborski Univerzi sta delovali univerzitetni organizaciji ZSMS, preko katerih so študentje imeli možnost posredno vplivati na družbeno dogajanje in zakonodajno politiko (Zalar 2001: 6).

Študentje so si ves čas prizadevali za ustanovitev lastne organizacije, preko katere bi lahko neposredno vplivali na tista področja, ki se nanašajo na njihov položaj in interese v družbi. Leta 1989 sta tako nastali dve medsebojno neodvisni in samostojni organizaciji – ZSMS kot politična stranka in ZSMS kot študentska organizacija. V statutu ZSMS študentske organizacije je bilo opredeljeno, da sta današnji študentski organizaciji na Univerzah pravni naslednici univerzitetnih organizacij ZSMS, organiziranih po prejšnjem statutu. S tem so študentje dobili svojo stanovsko organizacijo na področju univerz (Internet 1).

Leta 1990 so študentje na obeh Univerzah izpeljali neposredne in tajne volitve v svoj predstavniški organ – študentski parlament. Študentska parlamenta sta sprejela akta o ustanovitvi Študentske organizacije Univerze v Ljubljani in Študentske organizacije Univerze v Mariboru ter študentski ustavi kot temeljni akt skupnosti študentov na posamezni Univerzi.

Študentska organizacija se je želela registrirati kot društvo, vendar je bila njena zahteva iz formalnih razlogov zavrnjena, ker niso bili izpolnjeni pogoji iz Zakona o društvih. Kot organizacija z nepolitičnimi cilji tudi ni izpolnjevala pogojev za vpis v

register političnih organizacij. V tem času je bila študentska organizacija univerze vodena kot druge družbeno politične organizacije glede na dejavnosti, ki jih je izvajala. Zaradi neurejenosti pravnega statusa študentskih organizacij je bilo potrebno postaviti nove temelje študentovskega organiziranja. Univerzitetni študentski organizaciji sta tako pričeli akcijo, da se zakonsko uredi študentska organiziranost kot samoupravna skupnost študentov Slovenije, na katero država prenese pristojnosti, da si študentje sami postavijo pravila svoje organiziranosti.

Zakon o skupnosti študentov Slovenije je bil v državnem zboru v obravnavi od jeseni leta 1993 do poletja leta 1994. Zakon je preživel več pretresov, vendar pa je bil na koncu sprejet v skladu s konceptom, ki so si ga študentje zamislili. Zakon o skupnosti študentov² ureja položaj, delovanje in dejavnost samoupravne skupnosti študentov Slovenije ter omogoča tri oblike študentskega organiziranja: študentske organizacije univerz oziroma samostojnih visokošolskih zavodov, študentske organizacije lokalnih skupnosti in interesne oblike povezovanja študentov.

Na podlagi tega zakona je bila leta 1997 sprejeta Študentska ustava kot temeljni akt samoupravne skupnosti študentov Slovenije, s katero so določeni demokratični temelji delovanja Študentske organizacije Slovenije. Študentsko ustavo je sprejel takratni Študentski parlament Slovenije, ki je bil sestavljen iz študentskih poslancev, voljenih na neposrednih in tajnih volitvah na Univerzah v Ljubljani in Mariboru. Z zakonom so študentje uredili pravni status študentske organizacije, dosegli so učinkovit način za sprejemanje in izvajanje programov interesnih dejavnosti študentov, uredili so vprašanje reprezentativnosti ter predvsem zagotovili sodelovanje študentov pri zadevah, o katerih odločajo državni organi ali organi visokošolskih zavodov in se nanašajo na delo in življenje študentov. S tem se je zaključilo obdobje pravne nedefiniranosti skupnosti študentov.

3.1 Študentska organizacija Slovenije

Delovanje in položaj samoupravne skupnosti študentov ureja Zakon o skupnosti študentov, ki je bil sprejet meseca junija leta 1994. Ta skupnost je Študentska

² Uradni list RS, št. 38/1994.

organizacija Slovenije (v nadaljevanju ŠOS). Zakon o skupnosti študentov v 12. členu predvideva, da se ŠOS ustanovi, ko predstavniki študentov, ki so bili izvoljeni na tajnih neposrednih volitvah, v skladu z akti študentskih organizacij, ki sta pred uveljavitvijo tega zakona delovali na Univerzi v Ljubljani in Univerzi v Mariboru, z dvotretjinsko večino sprejmejo temeljni akt.

Temeljni akt, imenovan Študentska ustava ŠOS, so predstavniki študentov Univerze v Ljubljani in predstavniki študentov Univerze v Mariboru, z namenom učinkovito in sistematično uveljavljati študentske interese, sprejeli 2. oktobra leta 1997. Vendar pa je ŠOS aktivneje začel delovati šele po sprejemu nove študentske ustave meseca novembra leta 2002.

ŠOS je stanovska organizacija vseh študentov, ki imajo status študenta na visokošolskih zavodih, samostojnih visokošolskih zavodih, višjih strokovnih šolah v Republiki Sloveniji in na tujih visokošolskih zavodih, ki so hkrati tudi državljani Republike Slovenije (ŠOU 2003a: 3. člen). ŠOS s študenti neposredno ne sodeluje, saj to opravljajo študentske organizacije na različnih ravneh. Njena naloga je zastopati tako interese kot tudi pravice študentov v nacionalnem in mednarodnem merilu.

ŠOS je v svojem delovanju avtonomna, njeno delovanje je javno, študentje so enakopravni ne glede na družbeni položaj, starost, narodnost, jezik, raso, državljanstvo, spol, spolno usmerjenost, veroizpoved, politično prepričanje ali katero koli drugo osebno okoliščino (ŠOU 2003a: 9., 10. člen).

V Študentsko organizacijo Slovenije pa se združujejo naslednje organizacijske oblike (ŠOU 2003a: 4. člen):

- študentske organizacije univerz, ki lahko združujejo študentske organizacije fakultet, umetniških akademij in visokih strokovnih šol, ki delujejo znotraj ene univerze,³

³ V študentsko organizacijo univerze se združujejo vsi študentje posamezne univerze. V Sloveniji imamo tako ŠOUL, ŠOUM in od leta 2005 še ŠOUP.

- študentske organizacije samostojnih visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol,⁴
- študentski klubi kot študentske organizacije lokalnih skupnosti,⁵
- interesne oblike povezovanja študentov.⁶

V okviru ŠOS delujejo naslednji organi: skupščina, predsedstvo, generalni sekretar, nadzorna komisija in razsodišče. Skupščino ŠOS, ki je najvišji zakonodajni organ, sestavljajo študentski parlamenti oz. zbori vseh treh študentskih organizacij univerz in Sveta študentskih klubov. Predsedstvo ŠOS je izvršilni organ, sestavlja pa ga devet članov in sicer predsednik Študentske organizacije Slovenije, predsedniki izvršilnega organa vsake študentske organizacije univerze oziroma Sveta študentskih klubov ter po en predstavnik vsake študentske organizacije univerze in en predstavnik Sveta študentskih klubov, ki ga imenuje študentski zbor te študentske organizacije univerze oziroma Svet študentskih klubov (ŠOU 2003a: 31. člen).

⁴ V študentske organizacije samostojnih visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol se združujejo vsi študentje posameznega samostojnega visokošolskega zavoda oz. višje strokovne šole. Delujejo v interesu razvoja in napredka samostojnega visokošolskega zavoda oziroma višje strokovne šole, širše regije in Republike Slovenije, predvsem pa v korist študentov oziroma mlade populacije. Za financiranje teh organizacij je zadolžena Študentska organizacija Slovenije (ŠOU 2003a: 76. člen).

⁵ V študentsko organizacijo lokalne skupnosti se v skladu z Zakonom o društvih združujejo študentje s stalnim bivališčem v lokalni skupnosti, ki izkažejo interes v skladu s temeljnim aktom ŠOS. To so organizacije študentov, ki imajo najmanj sedemdeset članov s statusom študenta in hkrati združujejo najmanj petnajst odstotkov vseh študentov, ki imajo stalno prebivališče na območju iste lokalne skupnosti po podatkih Statističnega urada RS za preteklo leto. Kot lokalna skupnost se šteje območje upravnih enot Republike Slovenije (ŠOU 2003a: 81. člen).

Študentske organizacije lokalnih skupnosti delujejo v interesu razvoja in napredka lokalne skupnosti, širše regije in Republike Slovenije, predvsem pa v korist študentov oziroma mlade populacije.

⁶ Interesna oblika povezovanja študentov so predvsem društva, ki delujejo na področjih, ki so splošnega interesa za študente. Izvajajo programe interesnih dejavnosti študentov na področjih, kot so kultura, šport, mednarodno sodelovanje, izobraževanje, turizem, založniška dejavnost in druge dejavnosti (ŠOU 2003a: 86. člen).

Nadzorna komisija Študentske organizacije Slovenije izvaja nadzor nad poslovanjem predstavniških teles in organov Študentske organizacije Slovenije ter organizacijskih oblik Študentske organizacije Slovenije (ŠOU 2003a: 37. člen).

Razsodišče Študentske organizacije Slovenije je neodvisen, samostojen organ, ki (ŠOU 2003a: 45. člen):

- odloča v sporih med organi Študentske organizacije Slovenije;
- odloča v sporih med organizacijskimi oblikami ŠOS,;
- odloča v sporih med Študentsko organizacijo Slovenije in njenimi organizacijskimi oblikami;
- odloča o skladnosti pravilnikov, poslovnikov in drugih splošnih aktov ŠOS s Študentsko ustavo;
- odloča o odgovornosti predstavnikov organov ŠOS in njenih organizacijskih oblik v skladu s pravili Študentske organizacije Slovenije,
- odloča o skladnosti poslovanja organizacijskih oblik Študentske organizacije Slovenije z akti, ki zavezujejo ŠOS in organizacijske oblike ŠOS,
- izvaja druge naloge, za katere jo zadolži Predsedstvo Študentske organizacije Slovenije, Skupščina Študentske organizacije Slovenije ali njene organizacijske oblike.

3.2 Študentska organizacija Univerze v Ljubljani

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani je podrobneje predstavljena v naslednjem poglavju.

3.3 Študentska organizacija Univerze v Mariboru

ŠOUM je stanovska skupnost študentov Univerze v Mariboru. Organizirana je na podlagi Zakona o skupnosti študentov, sprejetega leta 1994, in primerjalno z drugimi evropskimi nacionalnimi, univerzitetnimi in lokalnimi študentskimi združenji avtonomno skrbi za izvajanje študentskih interesnih in obštudijskih dejavnosti ter vodi študentsko politiko na področju izobraževanja, socialnega in ekonomskega položaja študentov ter mednarodnega sodelovanja (Internet 1).

Temeljna dejavnost ŠOUM-a je izvajanje študentskih interesnih in obštudijskih dejavnosti ter vodenje študentske politike na področju izobraževanja, socialnega in ekonomskega položaja študentov ter mednarodnega sodelovanja. Dejavnost ŠOUM-a izvajajo oddelki ŠOUM-a, in sicer predvsem na področjih socialnega standarda, izobraževanja in univerzitetne politike ter mednarodnega sodelovanja, znotraj ŠOUM organizirane organizacijske enote, kot so Erasmus Student Network, Študentski center za razvoj medijev ŠOUM-a, Študentski multimedijski centri Cyber.Student, Skupnost evropskih študentov tehnike BEST, Dijaška skupnost Maribor, Študentska organizacija Fakultete za organizacijske vede Kranj in Študentska borza kadrov, del dejavnosti na področjih študentske kulture, izobraževanja, študentskega športa, tehnične kulture, študentske mednarodne dejavnosti, izpopolnjevanja študentov v tujini, raziskovalne dejavnosti, študentskega socialnega in ekonomskega položaja, informacijskega in računalniškega opismenjevanja ter uporabe informacijskih tehnologij, študentskega založništva in medijev pa se izvaja v sodelovanju s pridruženimi člani ŠOUM-a. Ob tem ŠOUM izvaja subvencionirano študentsko prehrano v Mariboru, Celju, Velenju, Kranju, Murski Soboti, Ptuj in Slovenj Gradcu (Internet 1).

ŠOUM izvaja svoje dejavnosti z namenom uresničiti naslednje cilje (Internet 1):

- uresničiti poslanstvo na poti do mednarodno primerljive diplome, ki bo kot visoko cenjen dokument doma in po svetu dokaz sposobnosti in znanja študentov Univerze v Mariboru;
- zagotoviti politične, gospodarske, kulturne in socialne pogoje za uresničitev okolja, ki bo v vsakem posamezniku prepoznaval njegovo znanje in sposobnosti ter voljo za izboljšanje kakovosti življenja njemu samemu in skupnosti, v kateri živi;
- v sodelovanju z drugimi uresničiti takšen sistem celostne študentske varnosti, katerega temelj bodo enake možnosti in solidarnost in ki bo študentom zagotavljal polne možnosti za uveljavljanje socialnih pravic;
- varovati in negovati interese študentov in utrditi svojo vlogo v univerzitetnem, lokalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju v interesu doseganja dobrobiti za študente Univerze v Mariboru.

3.4 Študentska organizacija Univerze na Primorskem

ŠOUP je skupnost študentov Univerze na Primorskem. Kot najmlajša študentska organizacija je bila ustanovljena takoj po ustanovitvi tretje slovenske univerze marca 2003. Na začetku leta 2004 pa je dosegla priznanje s strani ŠOS in tako postala četrta organizacijska oblika ŠOS-a.

ŠOUP skrbi za izvajanje obštudijskih dejavnosti ter vodi študentsko politiko na področjih, ki jih pokriva s svojimi resorji. Ti resorji pa so: kultura, izobraževanje in študentsko svetovanje, sociala in študentska problematika, mednarodno sodelovanje, turizem, šport in študentska rekreacija (Internet 2).

ŠOUP je pravna oseba in v svojem delovanju avtonomna in nepridobitna organizacija. V mednarodnih odnosih Študentska organizacija Univerze na Primorskem nastopa z imenom Student Organisation of University of Primorska.

Temeljna dejavnost ŠOUP-a je izvajanje študentskih interesnih in obštudijskih dejavnosti ter vodenje študentske politike na področju izobraževanja, socialnega in ekonomskega položaja študentov ter mednarodnega sodelovanja. Dejavnosti oz. projekte Študentske organizacije Univerze na Primorskem izvajajo posamezni resorji, ki jih vodijo študentski sekretarji. Znotraj ŠOUP delujejo organizacijske enote, kot so Erasmus Student Network (ESN Primorska), Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem in Univerzitetna športna zveza Primorske (Internet 2).

3.5 Zveza študentskih klubov Slovenije

Zveza študentskih klubov Slovenije je podrobneje predstavljena v petem poglavju.

4. ŠTUDENSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE V LJUBLJANI

ŠOUL je demokratično organizirana samoupravna skupnost, ki zastopa interese študentov Univerze v Ljubljani in drugih samostojnih visokošolskih zavodov. Zavzema se za njihovo uresničitev in skrbi za kakovosten študij ter pestro in kakovostno študentsko življenje. V mednarodnih odnosih ŠOUL nastopa z angleškim imenom Student Organisation of University of Ljubljana (ŠOU 2004a: 2., 4. člen).

ŠOUL je pravna naslednica Skupnosti študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov, kasnejše Zveze študentov Slovenije, ki se je ob združitvi z Zvezo socialistične mladine Slovenije preimenovala v Univerzitetno konferenco Zveze socialistične mladine Slovenije Ljubljana.

Ustanovljena je bila leta 1990 z Aktom o ustanovitvi ŠOUL in je vpisana v Register organizacijskih oblik ŠOS-a. Temeljna akta, ki urejata delovanje ŠOUL-a kot pravne osebe zasebnega prava, sta Zakon o skupnosti študentov in Študentska ustava.

ŠOUL je nepolitična neprofitna organizacija, deluje v interesu razvoja in napredka študija na univerzi, univerzitetnega mesta Ljubljane, Republike Slovenije, predvsem pa v korist študentov oz. mlade populacije. ŠOUL je avtonomna, demokratično organizirana in deluje javno (ŠOU 2004a: 7., 8., 9., 10. člen).

4.1 Normativna ureditev

V tem delu poglavja bi rad nekaj besed spregovoril o najpomembnejših aktih, ki se nanašajo na obstoj, delovanje in organiziranost ŠOUL-a.

Zakon o visokem šolstvu daje študentom avtonomno pravico, da oblikujejo skupnost študentov. Način izvrševanja te pravice pa se določi s posebnim zakonom – Zakonom o skupnosti študentov.

Zakon o skupnosti študentov (v nadaljevanju ZSŠ) ureja položaj, delovanje in dejavnost samoupravne skupnosti študentov Slovenije, ki jo je ZSŠ poimenoval »Študentska organizacija Slovenije«. Organizacijske oblike povezovanja v ŠOS-u so študentske organizacije univerz, študentske organizacije visokošolskih zavodov, študentske organizacije lokalnih skupnosti in interesne oblike povezovanja študentov (Zakon o skupnosti študentov 1994: 1., 4. člen).

Študentska ustava na enak način kot ZSŠ v svojem 1. členu ureja položaj, delovanje in organiziranost samoupravne skupnosti študentov Slovenije.

Poslovnik Študentskega zbora (v nadaljevanju ŠZ) ureja delovanje ŠZ-a, način odločanja in organiziranja ŠZ-a ŠOUL (ŠOU 2003b: 1. člen).

Akti ŠZ-a so (ŠOU 2003b: 99. člen):

1. statut ŠOUL;
2. pravilnik;
3. poslovnik ŠZ-a;
4. finančni načrt;
5. odlok;
6. resolucija;
7. priporočilo;
8. sklep;
9. proceduralni sklep.

S statutom so določeni demokratični temelji delovanja, položaj, dejavnost in način organiziranosti samoupravne skupnosti študentov Univerze v Ljubljani.

S pravilnikom ŠZ določi pravice in dolžnosti študentov, drugih posameznikov ter organov in organizacijskih oblik v ŠOUL-a.

S poslovnikom ŠZ določi delovanje in način odločanja ŠZ-a ter pravice in dolžnosti študentskih poslancev.

S finančnim načrtom ŠZ določa okvir finančnega poslovanja ŠOUL-a v skladu z akti ŠOUL.

Z odlokom ŠZ ureja notranjo organizacijo in razmerja v skladu s tem poslovníkom ter ustanavlja, spreminja ter odloča o prenehanju delovanja pravnih oseb ali daje soglasja k ustanovitvenim aktom pravnih oseb.

Z resolucijo ŠZ obravnava in izraža stališča do določenega problema na različnih družbenih področjih, posebej tistih, ki se nanašajo na študente.

S priporočilom ŠZ poziva naslovnika k ukrepom v skladu z vsebino priporočila.

S sklepom ŠZ odloča takrat, ko ne odloča z drugim ustreznim aktom.

S proceduralnim sklepom ŠZ rešuje postopkovna vprašanja v skladu s tem poslovníkom (ŠOU 2003b: 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107., 108. člen).

Pravilnik o Delovnih telesih ŠZ-a ureja namen, naloge, trajanje, pooblastila, sestavo, organizacijo, način dela ter poročanje delovnih teles ŠZ-a. Ta pravilnik ureja tudi pravice in dolžnosti predsednikov in članov delovnih teles (ŠOU 2004b: 1. člen).

Pravilnik o Rzsodišču ŠOUL-a določa pristojnosti, organizacijo in sestavo Rzsodišča, potek postopka pred Rzsodiščem ter aktivnosti drugih organov ŠOUL v tem postopku (ŠOU 2004c: 1. člen).

Pravilnik o Senatu ŠOUL-a določa pristojnosti, organizacijo in sestavo Senata, potek postopka pred Senatom ter aktivnosti drugih organov ŠOUL-a v tem postopku (ŠOU 2004d: 1. člen).

Pravilnik o Tožilstvu ŠOUL-a določa pristojnosti, organizacijo in sestavo Tožilstva, potek postopka Tožilstva ter aktivnosti drugih organov ŠOUL-a v tem postopku (ŠOU 2004e: 1. člen).

Pravilnik o delovanju in financiranju študentskih organizacij visokošolskih zavodov ureja način delovanja, financiranja študentske organizacije visokošolskega zavoda (v nadaljevanju ŠOVZ), njene organe in njihove pristojnosti ter druge pravice in obveznosti ŠOVZ kot celote in njenih posameznih članov v razmerjih med seboj in do drugih subjektov ter obratno, v skladu s Statutom ŠOUL-a (ŠOU 2003c: 1. člen).

Pravilnik o delovanju študentske vlade in njene administracije ureja delovanje študentske vlade, njeno organiziranost, pooblastila, obveznosti članov študentske vlade in pooblastila njene administracije (ŠOU 2003d: 1. člen).

Pravilnik o službah ŠOUL-a ureja organizacijo in delovanje služb ŠOUL-a (ŠOU 2003e: 1. člen).

Pravilnik o stalni svetovalni službi za študente ureja načela, organiziranost in financiranje Stalne svetovalne službe za študente (v nadaljevanju svetovalne službe) ŠOUL (ŠOU 2002: 1. člen).

4.2 Načela delovanja

ŠOUL temelji na naslednjih štirih načelih (ŠOU 2004a: 7., 8., 9., 10. člen):

- načelo avtonomnosti (ŠOUL je v svojem delovanju avtonomna);
- načelo enakopravnosti (študentje so v ŠOUL-u enakopravni ne glede na družbeni položaj, starost, narodnost, jezik, raso, državljanstvo, spol, spolno usmerjenost, veroizpoved, politično prepričanje ali katerokoli drugo osebno okoliščino);
- načelo demokratičnosti (ŠOUL in njegove organizacijske oblike so demokratično organizirane);
- načelo javnosti (delovanje ŠOUL-a je javno, kar pomeni da so seje predstavniških teles in organov ŠOUL-a javne. Na seje predstavniških teles in organov so še posebej vabljeni predstavniki posameznih javnih občil. Izjeme določi Študentski zbor ŠOUL-a v svojih aktih).

4.3 Cilji

Vse organizacijske oblike ŠOS-a delujejo v interesu razvoja in napredka univerz, lokalnih skupnosti, širše regije in Republike Slovenije, predvsem pa v korist študentov oziroma mlade populacije (ŠOU 2003a: 67. člen).

Najpomembnejši cilj ŠOUL-a je zastopanje študentskih interesov, zavzemanje za njihovo uresničevanje, urejanje vprašanj skupnega pomena in solidarnega zadovoljevanja skupnih potreb v skladu z zakoni, organiziranje in izvajanje dejavnosti

za študente, podpiranje dejavnosti študentov na področjih kulture, športa, izobraževanja, tehniške kulture, turizma, mednarodnega sodelovanja, javnih glasil, civilne iniciative in na drugih področjih interesnega delovanja študentov ljubljanske univerze (Internet 3).

Bolj podrobne cilje ŠOUL-a bomo spoznali v nadaljevanju diplomske naloge, kjer bom predstavil posamezne organe ŠOUL-a.

4.4 Dejavnost

S svojim delovanjem ŠOUL vpliva na oblikovanje zakonodaje in predpisov, ki urejajo področja študija, študentskega življenja in dela, opravlja civilno družbeno vlogo - izpostavlja probleme, ki se tičejo širše javnosti, se zavzema za zagotavljanje človekovih pravic, še posebej posebnih družbenih skupin, ter za osveščanje javnosti na področju ekologije in zdravega načina življenja.

Stalne dejavnosti ŠOUL-a opravljajo: Študentska svetovalnica, ki nudi socialno in pravno svetovanje, Brezplačna posredovalnica sob m², Študentska prehrana - prodaja bonov za študentsko prehrano, KISS - komunikacijsko informacijsko središče ŠOUL, ki omogoča študentom brezplačen dostop do interneta in elektronski predal, Informacijska pisarna, ki informira študente o projektih in dejavnostih ŠOUL-a, ter Dijaška skupnost Ljubljana, stanovska organizacija ljubljanskih srednješolk in srednješolcev.

V statutu ŠOUL-a je opredeljeno, da gre za organizacijo, ki opravlja predvsem naslednje dejavnosti (ŠOU 2004a: 15. člen):

1. sprejema, organizira in izvaja programe interesnih oz. obštudijskih dejavnosti študentov na področjih kulture, izobraževanja, športa, tehnične kulture, turizma, mednarodnega sodelovanja, založništva, javnih občil, informiranja in drugih področij interesnega oz. obštudijskega delovanja študentov, določenih z nacionalnim programom visokega šolstva in drugimi nacionalnimi programi, ki se financirajo s sredstvi iz državnega proračuna ter drugih virov, razen če ni z zakoni, s Študentsko ustavo ŠOS ali s tem statutom drugače določeno;

2. sprejema, organizira in izvaja programe, ki vplivajo na socialno-ekonomski položaj študentov;
3. zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj interesnih oz. obštudijskih oblik združevanja študentov;
4. zagotavlja sodelovanje študentov pri upravljanju lokalnih zadev, ki jih občina, mestna občina ali širša samoupravna lokalna skupnost ureja samostojno na področjih, ki vplivajo na delo in življenje študentov;
5. zagotavlja vpliv študentov pri sprejemanju zakonodaje in drugih predpisov, ki urejajo delo in življenje študentov;
6. zagotavlja vpliv študentov na upravljanje javnih zadev in na delo državnih organov;
7. opravlja gospodarske in druge dejavnosti v skladu s predpisi, ki urejajo opravljanje teh dejavnosti;
8. zavzema študentska stališča do družbenih vprašanj;
9. opravlja druge naloge in dejavnosti določene z zakoni, s Študentsko ustavo Študentske organizacije Slovenije in s tem statutom.

ŠOUL lahko izvaja dejavnosti, popisane v standardni klasifikaciji, lahko pa v skladu z zakonodajo ustanovi oz. soustanovi pravno osebo, ki izvaja te dejavnosti. Študentska organizacija univerze opravlja te dejavnosti tako, da (ŠOU 2003a: 73. člen):

- študentska organizacija univerze izvoli predstavnike študentov v študentski svet univerze in njenih članic;
- študentska organizacija univerze izvoli predstavnike študentov v obstoječe komisije in druga delovna telesa univerze in njenih članic.

ŠOUL lahko za opravljanje določenih dejavnosti pooblasti drugo pravno osebo. Izvajanje dejavnosti ŠOUL-a, izvajalce in obseg opredeljuje pravilnik, ki ga sprejme študentski zbor.

4.5 Resorji in projekti

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani je razdeljena na pet resorjev, ki jih vodijo posamezni ministri, le te pa na predlog predsednika ŠOUL-a imenuje Študentski zbor:

- Resor za mednarodno sodelovanje;

- Resor za študijsko problematiko;
- Resor za obštudijske dejavnosti;
- Resor za socialo in zdravstvo;
- Resor za študentske organizacije visokošolskih zavodov.

4.5.1 Resor za mednarodno sodelovanje

Resor za mednarodno sodelovanje je največji resor ŠOUL-a. Delo na resorju se deli na storitveni in študentsko-politični del. Storitveni del resorja je organiziran v sklopu stalnih dejavnosti in je namenjen predvsem lažjemu vključevanju tujih študentov na študiju ali strokovnem usposabljanju v Sloveniji. V študijskem letu 2004/05 so tako pomagali več kot 500 gostujočim študentom. Del storitev se nanaša tudi na slovenske študente, ki bi želeli na študij v tujino, pri tem pa potrebujejo pomoč pri organizaciji in svetovanju za lažji, hitrejši in čim bolj uspešen odhod v tujino. Drugi del resorja pa se v prvi vrsti ukvarja s planiranjem, organiziranjem, vodenjem in izvajanjem politike ŠOUL-a na področju mednarodnega sodelovanja. V obdobju Bolonjskega procesa pa se intenzivneje ukvarjajo tudi z mednarodnimi procesi v visokem šolstvu. To v praksi pomeni tesno sodelovanje z resorjem za študijsko problematiko na področju evropeizacije visokega šolstva in prenos informacij iz mednarodnega visokošolskega prizorišča (glej ŠOU 2006).

Študentski informacijski center SRCe

Študentski informacijski center (v nadaljevanju SRCe) je svetovalnica za vse mlade, ki si želijo izobraževati v tujini. SRCe zbira in posreduje informacije o možnostih študija in štipendiranja v Republiki Sloveniji, Evropi in drugod po svetu. Namenjen je dijakom, dodiplomskim in podiplomskim študentom ter vsem drugim, ki jih zanima študij ali druge oblike izobraževanja v tujini. Na center se lahko obrnete za pomoč pri izboru države in univerze za študij v tujini in iskanju štipendij. Vsem zainteresiranim pripravijo informacije o študentskem življenju v določeni državi in potrebnih standardiziranih testih za vpis na univerzo, na katero ta posameznik želi. Pomagajo mu tudi pri odločanju za neformalno izobraževanje, v obliki poletnih šol, jezikovnih tečajev, mednarodnih konferenc ali strokovnih praks (glej ŠOU 2006).

SRCe je tudi vpisni center, ki uredi vpis na tujo izobraževalno institucijo kjerkoli na svetu. Študentski informacijski center tu nastopi kot izobraževalni agent, ki uredi vse potrebno za pravočasni odhod.

Recepcija za študente iz tujine

Med najpomembnejše projekte Mednarodne pisarne sodi tudi Recepcija. Vsako leto organizacije v Sloveniji gostijo veliko tujih študentov na izmenjavi. Zanje v Sloveniji skrbi ekipa receptorjev v okviru programa Recepcija za tuje študente. Skrb za dobro počutje tujih študentov v času njihovega bivanja v Sloveniji zajema (glej ŠOU 2006):

- sprejem ob prihodu ter urejanje logističnih zadev - nastanitev, podpis pogodb, prijava, kartica gostujočega študenta, mesečna avtobusna vozovnica, napotnica, itd.;
- pomoč v času bivanja v Sloveniji;
- družabni program z namenom spoznavanja Slovenije, njenih ljudi, kulture in načina življenja - popoldanski, enodnevni in vikend izleti, obisk športnih in kulturnih prireditev, športno udejstvovanje, itd.;
- možnost tujim študentom, da predstavijo svojo državo, kulturo, jezik in drugo, tako ostalim tujim študentom kot predvsem drugim slovenskim študentom.

4.5.2 Resor za študijsko problematiko

Resor za študijsko problematiko se prednostno osredotoča na oblikovanje predlogov stališč ŠOUL-a in izvajanje politike ŠOUL-a na področjih visokega šolstva in univerzitetne problematike. Glavni partnerji ŠOUL-a na teh področjih so Univerza v Ljubljani, Vlada republike Slovenije, Študentski Svet Univerze v Ljubljani in drugi pomembni partnerji v visokem šolstvu (npr. delodajalci). Temeljna cilja ŠOUL-a sta dostopno in kakovostno visoko šolstvo.

Na visokošolskem prizorišču je trenutno najbolj aktualna ena večjih reform v zgodovini visokega šolstva v Evropi: Bolonjska reforma. Slovenija je leta 1999 podpisala bolonjsko deklaracijo, ki predvideva spremembo dosedanjega izobraževanja in uvedbo skupnega evropskega visokošolskega prostora, s poudarkom na mobilnosti, zaposljivosti diplomantov in atraktivnosti evropskega visokega šolstva. Da bi univerze ustrezno izpeljale to reformo, je bilo treba vključiti tudi študente, saj so ravno študenti

središče izobraževalnega procesa. Za informiranje in izobraževanje študentskih funkcionarjev ter učinkovito delovanje na vseh ravneh Univerze je bila pred dvema letoma ustanovljena posebna skupina študentov promotorjev bolonjske reforme, katerih naloga je analiza stanja izvajanja reforme na posameznih fakultetah in pomoč pri čim boljšem sodelovanju študentov pri vpeljevanju reforme (glej ŠOU 2006).

4.5.3 Resor za obštudijsko dejavnost

V delovanju Resorja za obštudijsko dejavnost lahko poudarimo predvsem tri mesece (marec - mesec študentske kulture, april - mesec študentskega založništva in izobraževanja ter mesec maj - mesec študentskega športa). V sklopu teh mesecev resor pripravi veliko projektov na temo posameznega meseca.

Marec (mesec študentske kulture): Pesem pod padalom (8. marec-kulturni praznik), Študentski literarni večeri, Umetniške delavnice, Literarni natečaj, Fotografski natečaj, Revija študentskih pevskih zborov, Metamorfoza itd.

April (mesec študentskega založništva, medijev in izobraževanja): Delavnica kaligrafije, Potopisna predavanja, Tečaj vodenja timov, Tečaj reševanja konfliktov, Študentski krožki, Tečaj projektnega dela itd.

Maj (mesec študentskega športa): Majske igre, ki prinesejo več kot 70 različnih športov oz. tekmovanj in turnirjev, tako klasičnih kot tudi malo bolj eksotičnih (glej ŠOU 2006).

Poleg stalnih dejavnosti pa ŠOUL financira tudi znana študentska društva (APZ Tone Tomšič ŠOU v Ljubljani, AFS France Marolt ŠOU v Ljubljani).

APZ Tone Tomšič ŠOUL v Ljubljani združuje študente Univerze v Ljubljani, ki sta jim skupna velika ljubezen do petja in nenehna želja po vrhunskem umetniškem ustvarjanju. APZ Tone Tomšič ŠOU v Ljubljani že od svojega nastanka sodi med najpomembnejše usmerjevalce slovenskega zborovskega petja, ne samo po izvajalsko-tehnično plati, temveč tudi po svoji programski usmerjenosti (glej ŠOU 2006).

Druga pa je Akademska folklorna skupina France Marolt ŠOUL v Ljubljani, kateri je bila ob ustanovitvi zaupana naloga, da poustvarja slovensko plesno izročilo in ga predstavlja javnosti. V nekaj letih je skupina izvedla plese vseh petih najznačilnejših delov etnične Slovenije: Koroške, Panonije, Primorske, Gorenjske in Bele krajine. Leta 1965 je strokovno in umetniško vodstvo prevzel Mirko Ramovš, naslednik Marije Šuštarjeve, ki je na podlagi svojega raziskovalnega dela izpopolnil in preoblikoval program skupine (glej ŠOU 2006).

4.5.4 Resor za socialo in zdravstvo

Poslanstvo Resorja za socialo in zdravstvo je predvsem v zavzemanju za socialne in zdravstvene pravice študentov ter nudenje strokovne in svetovalne pomoči študentom pri vprašanjih zdravstvene in socialne tematike.

Resor tako deluje predvsem na naslednjih področjih (glej ŠOU 2006):

- socialne in bivanjske problematike študentov;
- zdravstvene problematike študentov;
- subvencionirana študentska prehrana in prehranjevanje študentov nasploh;
- urejanje problematike posredovanja začasnega in občasnega študentskega dela;
- vključevanje študentov v redni delovni proces;
- spodbujanje prostovoljstva, krvodajalstva, solidarnosti;
- problematike drog, še posebej problematike kajenja in alkoholizma, spodbujanje zdravega življenjskega sloga;
- enakopravnosti v družbi;
- problematike študentskih družin;
- štipendijske problematike.

Resor sodeluje pri oblikovanju prihodnosti na omenjenih področjih in skrbi za stalen razvoj tako na zakonsko-pravnem področju kot tudi na področju oblikovanja strategij in ciljev na nacionalnem nivoju.

4.5.5 Resor za študentske organizacije visokošolskih zavodov

Eno od temeljnih poslanstev ŠOUL-a je skrb za kakovostnejše preživljanje prostega časa študentov fakultet članic. Pri tem igrajo najpomembnejšo vlogo matične študentske organizacije, ki preko najrazličnejših cenovno ugodnih aktivnosti predstavljajo tudi najbolj neposreden stik ŠOUL-a s študenti.

Kako pestro bo dogajanje na fakulteti, je seveda v prvi vrsti odvisno od ustvarjalnosti in prizadevnosti članov upravnih odborov ter finančnih sredstev, ki so jim na voljo. Resor za ŠOVZ mora vzpodbujati njihovo delo, jim nuditi strokovno pomoč, predvsem pa z modernizacijo poslovanja poenostaviti vse birokratske procese in s tem prihraniti članom in predvsem predsednikom upravnih odborov čas in nepotrebne zaplete. Resor za ŠOVZ predstavlja torej servis, ki mora v skladu s Pravilnikom o delovanju in financiranju ŠOVZ, Pravilnikom o finančnem poslovanju in uredbami Predsedstva zagotoviti nemoteno poslovanje študentskih organizacij po posameznih fakultetah. Učinkovito delovanje ŠOVZ-jev je namreč v veliki meri odvisno od učinkovitega in skrbnega dela na resorju.

Lahko bi rekli, da je ŠOVZ center obštudijskega dogajanja na fakulteti, saj spodbuja projektno delovanje študentov in njihovih interesnih društev. Poleg organizacije cenovno najugodnejših projektov izobraževalne, športne, mednarodne, kulturne in turistične narave ŠOVZ mnogokrat priskoči na pomoč tudi študentskemu svetu fakultete z znanjem, izkušnjami in sredstvi (glej ŠOU 2006).

4.6 Organiziranost

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani ima organizacijsko strukturo, ki je na nek način zelo podoba državni ureditvi. Po določbah Študentske ustave in drugih aktov ima ŠOUL naslednje organe: zakonodajni organ (Študentski zbor), izvršni organ (Predsedstvo ŠOU oz. študentska uprava) in nadzorni organ (Tožilstvo, Senat in Razsodišče).

4.6.1 Študentski zbor

Študentski zbor je najvišje predstavniško telo študentov ŠOUL-a. ŠZ sestavljajo študentski poslanci, ki so izvoljeni na splošnih, neposrednih in tajnih volitvah na

posameznem visokošolskem zavodu vsako sodo leto zadnji polni teden v oktobru. Študentski poslanci so izvoljeni za dobo dveh let.

ŠZ se konstituira na ustanovni seji, na kateri je ugotovljeno, da je po določbah Poslovnika ŠZ-a prijavljenih zadostno število študentskih poslancev za začetek seje in da je izvoljen predsednik ŠZ-a (ŠOU 2003b: 11. člen).

Volitve v ŠZ se izvajajo hkrati z volitvami v upravne odbore študentskih organizacij visokošolskih zavodov (v nadaljevanju UO ŠOVZ), saj so izvoljeni študentski poslanci hkrati tudi člani matičnih UO ŠOVZ (ŠOU 2004a: 24. člen).

Pristojnosti ŠZ (ŠOU 2004a; 19. člen):

1. sklepa o imenovanju in razrešitvi predsednika ŠZ-a;
2. sklepa o imenovanju in razrešitvi predsednika ŠOUL;
3. sklepa o imenovanju in razrešitvi vršilca dolžnosti predsednika ŠOUL;
4. sklepa o imenovanju predstavnikov javnosti v senat;
5. na predlog člana razsodišča sklepa o razrešitvi člana senata;
6. sklepa o imenovanju in razrešitvi predsednika in članov volilne komisije, pri čemer imajo največji trije poslanski klubi pravico do vsaj enega predstavnika v volilni komisiji;
7. na predlog Predsedstva ŠOUL sklepa o imenovanju in razrešitvi direktorja ŠOUL;
8. na predlog predsednika ŠOUL sklepa o imenovanju in razrešitvi študentskih ministrov;
9. na predlog predsednika ŠOUL sklepa o imenovanju in razrešitvi predstavnika v Predsedstvu ŠOS-a;
10. po potrebi sklepa o imenovanju delovnih teles ŠZ-a ter določa njihove naloge in pristojnosti;
11. na predlog predsednika ŠOUL-a in po usklajevanju z direktorjem ŠOUL-a sklepa o sprejemu letnega programa dela ŠOUL-a in finančnega načrta ter se na predlog direktorja ŠOUL-a in predsednika ŠOUL-a seznani s poročilom o finančnem poslovanju ŠOUL za preteklo leto;
12. sklepa o razpolaganju z nepremičninami v pravnem prometu;

13. sprejema Statut ŠOUL-a;
14. sprejema splošne akte, s katerimi se določijo pravice in dolžnosti izvoljenih in imenovanih funkcionarjev ŠOUL-a, administracije Predsedstva ŠOUL ter delavcev, ki so zaposleni v strokovnih službah;
15. sprejema splošne akte ŠZ-a, senata, razsodišča in tožilstva, s katerimi se določijo organizacija, način dela in odločanja ter pravice in dolžnosti študentskih poslancev, senatorjev, članov razsodišča in tožilcev ŠOUL, ter splošne akte drugih organov, ki jih ustanovi ŠZ, s katerimi se določijo organizacija, način dela in odločanja ter pravice in dolžnosti članov teh organov;
16. sprejema akte o ustanovitvi, spremembah in prenehanju delovanja pravnih oseb ter izdaja soglasja k ustanovitvenim aktom pravnih oseb;
17. sprejme pravilnik, s katerim ureja projektne in stalne dejavnosti ŠOUL-a;
18. sprejme pravilnik o organiziranju, delovanju in financiranju študentskih organizacij visokošolskih zavodov;
19. tolmači določbe aktov, ki jih je sprejel ŠZ;
20. obravnava delo Predsedstva ŠOUL;
21. sprejema resolucije, s katerimi izraža stališča do določenih problemov na različnih družbenih področjih, posebej tistih, ki se nanašajo na študente in mladino;
22. ugotavlja skladnost vseh splošnih aktov ŠOUL-a s tem statutom;
23. opravlja druge naloge, določene z akti ŠOU v Ljubljani.

Ena izmed značilnosti študentskih poslancev je, da so vsi študentski poslanci ŠZ upravičeni do sejnine. Izjema je primer, ko se študentski poslanec z lastnoročno podpisano izjavo odpove sejnini ali delu sejnine. Izjema je tudi primer, ko se študentskemu poslancu zmanjša sejnina kot posledica disciplinskega ukrepa, ki posega v sejnino za naslednje seje ŠZ. V kolikor se študentski poslanec odpove sejnini ali delu sejnine, lahko navede prejemnika, ki se mu nakaže odpovedani znesek (ŠOU 2003: 157., 158. člen).

Predsednik ŠZ

ŠZ ima tudi svojega predsednika, ki ga izvoli ŠZ izmed študentskih poslancev s tajnim glasovanjem. Predsednik ŠZ ne sme biti član nobenega delovnega telesa ŠZ ter član

administracije Študentske uprave ali vodja projekta Študentske uprave (ŠOU 2003b: 82. člen).

Pristojnosti predsednika ŠZ-a so naslednje (ŠOU 2003b: 83. člen):

1. predstavlja ŠZ;
2. vodi ŠZ;
3. koordinira delo ŠZ-a;
4. predlaga ŠZ-u sestavo delovnih teles;
5. sklicuje in vodi seje ŠZ-a;
6. objavlja zapisnik seje ŠZ-a ter akte, ki jih je sprejel ŠZ;
7. sklicuje in vodi seje kolegija predsednika ŠZ-a;
8. pripravi pisno zaključno poročilo ŠZ-a;
9. po pooblastilu predsednika ŠOUL-a razpolaga s sredstvi, določenimi s finančnim načrtom ŠOUL-a za odhodke Študentskih organov;
10. po pooblastilu predsednika ŠOUL-a predstavlja ŠOUL;
11. po lastni presoji izdaja pooblastila za uporabo prostorov ŠOUL-a; splošne narave študentskim poslancem in drugim osebam;
12. nadzira vodenje dokumentacije ŠZ-a in njegovih delovnih teles;
13. z odlokom imenuje in razrešuje tajnika ter tiskovnega predstavnika ŠZ-a;
14. je odgovoren za spoštovanje rokov, določenih z akti ŠOU, ki se nanašajo na ŠZ;
15. opravlja druge naloge v skladu z akti ŠOUL.

Volilna komisija

Volilna komisija, ki je sestavljena iz predsednika in šestih članov, skupaj s predsednikom ŠZ-a in njegovo administracijo skrbi za kandidacijski postopek, evidentiranje kandidatov ter pripravo materiala za izvedbo volitev za vse posameznike ali organe, ki jih voli ali imenuje ŠZ, razen če ni s Statutom ŠOUL drugače določeno (ŠOU 2003b: 89. člen).

Administracijo ŠZ-a tvorita tajnik in tiskovni predstavnik ŠZ-a.

Tajnik ŠZ -a(ŠOU 2003b: 91. člen):

1. vodi evidenco prijavljenih in navzočih na seji;
2. šteje glasove pri glasovanju;

3. sprejema vloge, ki se po določitih tega poslovnika vročijo pri predsedniku ŠZ-a;
4. ureja evidence ŠZ-a v skladu s tem poslovníkom;
5. opravlja druga dela in naloge, določene s tem poslovníkom in akti ŠOUL-a ter naloge, ki mu jih naloži ŠZ ali njegov predsednik.

Tajnik ŠZ-a ne sme biti hkrati poslanec ŠZ-a, član Volilne komisije ŠOUL, član Študentske uprave in njene administracije ali vodja projekta Študentske uprave. Tajnika ŠZ-a imenuje in razreši predsednik ŠZ-a s pisnim odlokom (ŠOU 2003b: 91. člen).

Tiskovni predstavnik ŠZ-a v sodelovanju s predsednikom ŠOUL-a pripravlja izjave za javnost ter obvešča javnost o delu ŠZ-a.

Tiskovni predstavnik ŠZ-a opravlja tudi druga dela in naloge, določene s tem poslovníkom in akti ŠOU ter naloge, ki mu jih naloži ŠZ ali njegov predsednik.

Tiskovnega predstavnika ŠZ-a imenuje in razreši predsednik ŠZ-a s pisnim odlokom (ŠOU 2003b: 92. člen).

Predsednik, tajnik in tiskovni predstavnik ŠZ-a so tudi upravičeni do honorarja. Honorarji so v mejah, ki so določene v Pravilniku o finančnem načrtu ŠOUL (ŠOU 2003b: 163. člen).

Kolegij predsednika ŠZ

Kolegij predsednika ŠZ-a (v nadaljnjem besedilu: kolegij) je posvetovalno telo, ki se ukvarja predvsem s programiranjem dela ŠZ-a in njegovih delovnih teles (organov).

Člani kolegija so (ŠOU 2003b: 93., 94. člen):

1. predsednik ŠZ-a;
2. predsedniki vseh imenovanih delovnih teles ŠZ-a;
3. zastopniki vseh poslanskih klubov.

Poslanski klubi

Poslanski klub je svobodno združenje najmanj petih študentskih poslancev. Ustanovi se, ko najmanj pet študentskih poslancev podpiše pristopno izjavo, ki poleg imena

članov in predsednika vsebuje tudi ime poslanskega kluba. Ustanovitev poslanskega kluba se registrira pri tajniku ŠZ-a (ŠOU 2003b: 96. člen).

Poslanski klub zastopa njegov predsednik ali član, ki ga pisno pooblasti klub s potrditvijo večine članov kluba. Poslanski klub ima pravico prek svojega zastopnika sodelovati na kolegijih predsednika ŠZ-a ter v drugih stalnih in začasnih organih, opredeljenih z akti ŠOUL (ŠOU 2003b: 97., 98. člen).

Poslanski klub ima pravico do sredstev za delovanje iz proračunskih sredstev ŠOUL-a v višini 31,30 evrov mesečno na posameznega člana poslanskega kluba. Vsota sredstev, namenjenih poslanskim klubom, v tekočem letu ne sme preseči 0,8 % vseh prihodkov ŠOUL-a v tekočem letu (ŠOU 2004f: 2. člen).

Poslanski klub lahko sredstva nameni za (ŠOU 2004f: 4. člen).:

- delovanje poslanskega kluba;
- komuniciranje z volivci;
- lastno izobraževanje.

4.6.2 Študentske organizacije visokošolskih zavodov

Študentska organizacija visokošolskega zavoda (v nadaljevanju ŠOVZ) je organizirana samoupravna skupnost študentov na posameznem visokošolskem zavodu Univerze v Ljubljani, v katero se združujejo vsi študentje s statusom na tem visokošolskem zavodu, zaradi urejanja vprašanj skupnega pomena in zadovoljevanja skupnih interesov in potreb.

ŠOVZ je organizacijska oblika ŠOUL-a, ki sprejema, organizira in izvaja programe interesnih dejavnosti študentov na področju kulture, športa, obštudijskega izobraževanja, mednarodnega sodelovanja, mladinskega turizma, založništva, informiranja, tehnične kulture in drugih področij interesnega delovanja študentov na svojem visokošolskem zavodu. Poleg tega povezuje različna formalna in neformalna združenja študentov in zagotavlja obveščenost študentov visokošolskega zavoda o pomembnih vprašanjih (ŠOU 2003c: 4. člen).

4.6.2.1 Organi ŠOVZ

Upravni odbor ŠOVZ

Upravni odbor (v nadaljevanju UO) je najvišji organ ŠOVZ, ki vodi in upravlja ŠOVZ v skladu z akti ŠOUL-a in akti, ki jih sam sprejme ter preko katerega ŠOVZ uresničuje svoje naloge.

Na manjših volilnih enotah ŠOVZ vodi in upravlja petčlanski UO ŠOVZ (ŠOU 2003c: 10. člen):

1. predsednik, ki je hkrati študentski poslanec v SZ-u;
2. predstavnik interesnega področja kulture, izobraževanja in založništva;
3. predstavnik interesnega področja športa, turizma in mednarodnega sodelovanja;
4. predstavnik študentskega sveta matičnega visokošolskega zavoda;
5. en član, ki je izmed vseh, ki so kandidirali, a niso bili izvoljeni, prejel največje število glasov.

Član vsakega UO ŠOVZ je tudi predstavnik študentskega sveta visokošolskega zavoda.

Volitve članov UO ŠOVZ so vsako sodo leto zadnji polni teden v oktobru. Člani UO ŠOVZ pa so izvoljeni za dobo dveh let (ŠOU 2004a: 34., 35., 36. člen).

Predsednik UO ŠOVZ

UO ŠOVZ ima tudi svojega predsednika, ki ima naslednje pristojnosti (ŠOU 2004a: 40. člen):

1. predstavlja ŠOVZ ter zastopa UO ŠOVZ;
2. usklajuje in vodi delo upravnega odbora, v okviru tega še posebej: predlaga letni načrt dela, predlaga način razdelitve sredstev, sklicuje in vodi seje ter poda zaključno poročilo;
3. za določen čas lahko pisno in ob predhodnem obvestilu upravnega odbora preda del ali vsa svoja pooblastila podpredsedniku oz. če le-tega ni, članu upravnega odbora;
4. na podlagi sklepov UO ŠOVZ lahko odreja izplačila do skupne višine sredstev, ki se nahajajo na posebnem stroškovnem mestu ŠOUL-a;

5. skrbi za izvrševanje nalog, ki so bile ŠOVZ-ju naložene s sklepom ŠZ-a ali Predsedstva;
6. opravlja druge naloge, določene z akti ŠOUL-a in akti matičnega ŠOVZ.

4.6.2.2 Financiranje ŠOVZ

Financiranje ŠOVZ poteka v skladu s Pravilnikom o finančnem poslovanju ŠOUL-a ter v skladu z Uredbo Študentske uprave o finančnem poslovanju študentskih organizacij visokošolskih zavodov.

Najkasneje 7 dni po sprejetju letnega delovnega načrta, predsednik UO ŠOVZ predlaga finančni načrt resorju za ŠOVZ na ŠOUL-u. Finančni načrt posameznega ŠOVZ mora vsebovati (ŠOU 2003c: 66. člen) :

- planirani materialni stroški za delovanje ŠOVZ;
- letni načrt projektnega delovanja ŠOVZ; vsak projekt mora vsebovati vsebinsko obrazložitev in finančno konstrukcijo, v kateri morata biti natančno razdelani tako odhodkovna kot tudi prihodkovna stran;
- dokazilo, potrjeno od referata, o številu študentov, vpisanih na fakulteto v tekočem šolskem letu.

4.6.3 Predsedstvo in administracija predsedstva ŠOU v Ljubljani

Predsedstvo ŠOUL-a (v nadaljevanju Predsedstvo) je izvršilni organ ŠOUL-a, sestavljajo ga predsednik ŠOUL-a in pet študentskih ministrov, zadolženih za ŠOVZ, obštudijske dejavnosti, mednarodno sodelovanje, socialo in zdravstvo ter študijsko problematiko. Po potrebi se lahko za področje, ki ga na predlog predsednika ŠOUL določi ŠZ, izvoli en dodaten študentski minister.

Predsedstvo je v okviru svojih pristojnosti avtonomno v delovanju in odgovorno ŠZ-u (ŠOU 2004a: 43. člen).

Naloge Predsedstva (ŠOU 2004a: 51. člen):

1. določa študentsko politiko v odnosu do države, univerze in drugih subjektov, s katerimi ŠOUL sodeluje;
2. določa in izvaja letni program dela ŠOUL-a;
3. uvaža, izvaja in ukinja projekte in stalne dejavnosti;

4. izraža svoje mnenje o določenih problemih;
5. sprejema splošne akte, s katerimi podrobneje ureja organizacijo in delovanje Predsedstva in njegove administracije;
6. sklepa o imenovanju administracije Predsedstva, razen o imenovanju generalnega sekretarja in študentskih podsekretarjev;
7. po usklajevanju z direktorjem ŠOUL-a izdela predlog letnega programa dela ŠOUL-a in predlog finančnega načrta ŠOUL-a ter predlog delitve presežka prihodkov nad odhodki ali način kritja presežka odhodkov nad prihodki ŠOUL-a;
8. potrjuje zaključni račun ŠOUL-a;
9. izvršuje ustanovitelske obveznosti do drugih pravnih oseb, katerih ustanovitelj je ŠOUL, razen če ni s tem statutom ali aktom o ustanovitvi drugače določeno;
10. izvede razpisni postopek za imenovanje direktorja ŠOUL-a;
11. odloča o sklenitvi in prenehanju delovnega razmerja ter o pravicah, obveznostih in odgovornostih iz delovnega razmerja direktorja ŠOUL-a;
12. določa vsebino individualne pogodbe o poslovanju direktorja ŠOUL-a;
13. opravlja druge naloge, določene z akti ŠOUL-a.

Predsedstvu predčasno preneha mandat z odstopom ali razrešitvijo predsednika ŠOUL-a ali v primeru, da se razrešita ali odstopita več kot dva študentska ministra.

Predsednik ŠOU v Ljubljani

Predsedstvo vodi predsednik ŠOUL-a.

Kandidacijski postopek za predsednika ŠOUL-a razpiše predsednik Senata en dan po objavi uradnih volilnih rezultatov volitev v SZ-u.

Predsednika ŠOUL-a imenuje SZ z večino glasov vseh študentskih poslancev.

Pristojnosti predsednika ŠOUL-a (ŠOU 2004a: 52. člen):

1. predstavlja ŠOUL, Predsedstvo ter vodi in usklajuje njeno delo;
2. izvaja dejavnost Predsedstva na področjih, za katere ni odgovoren nobeden izmed članov;
3. za določen čas lahko preda del ali vsa svoja pooblastila članu Predsedstva ali generalnemu sekretarju ali svojemu pomočniku;

4. skupaj z direktorjem ŠOUL-a zastopa ŠOUL na področju interesnih dejavnosti ŠOUL-a v skladu z akti ŠOUL;
5. skupaj z direktorjem ŠOUL-a razpolaga s sredstvi, ki so namenjena interesnim dejavnostim ŠOUL-a v skladu z akti ŠOUL;
6. razpolaga s sredstvi, določenimi s finančnim načrtom ŠOUL-a za odhodke študentskih organov;
7. predaja del ali vsa svoja izvirna pooblastila za razpolaganje s sredstvi, določenimi s finančnim načrtom ŠOUL-a za odhodke študentskih organov, ali za predstavljjanje ŠOUL-a na predsednika ŠZ-a ali predsednika NS-a;
8. imenuje generalnega sekretarja;
9. na predlog študentskih ministrov imenuje pomočnike študentskih ministrov, vendar največ tri za eno področje dela;
10. imenuje svetovalce Predsedstva, vendar skupaj največ štiri;
11. ŠZ predlaga letni program dela ŠOUL-a ter finančni načrt;
12. ŠZ daje druge predloge v skladu s statutom;
13. opravlja druge naloge, določene z akti ŠOUL.

Predsednik ŠOUL-a lahko v svojem mandatu predlaga ŠZ-u v razrešitev največ dveh študentskih ministrov.

Predsednik ŠOUL-a je lahko predčasno razrešen na predlog najmanj ene tretjine (1/3) vseh študentskih poslancev ali Senata (ŠOU 2004a: 47. člen).

Študentski ministri

Predsedstvo ŠOUL-a poleg predsednika sestavljajo še naslednji študentski ministri: minister za ŠOVZ, minister za obštudijske dejavnosti, minister za mednarodno sodelovanje, minister za socialo in zdravstvo ter minister za študijsko problematiko.

Pristojnosti študentskih ministrov (ŠOU 2004a: 53. člen):

1. predstavljajo ŠOUL na področjih, za katera so odgovorni;
2. skupaj z direktorjem ŠOUL-a zastopajo ŠOUL na področjih, za katera so zadolženi v skladu z akti ŠOUL-a;

3. vodijo, usklajujejo, izvajajo in odgovarjajo za dejavnosti ŠOUL-a na področjih, za katera so zadolženi;
4. za določen čas lahko s soglasjem predsednika ŠOUL-a predajo del ali vsa svoja pooblastila študentskemu ministru ali svojemu pomočniku;
5. skupaj z direktorjem ŠOUL-a razpolagajo s sredstvi, ki so namenjena dejavnostim na področjih, za katera so zadolženi v skladu z akti ŠOUL-a;
6. opravljajo druge naloge, določene s statutom in splošnimi akti Predsedstva z administracijo.

Administracija Predsedstva

Administracijo Predsedstva sestavljajo generalni sekretar Predsedstva, pomočniki študentskih ministrov, pomočniki predsednika ŠOUL-a, svetovalci Predsedstva in administrativno-tehnični sodelavci.

Administracija Predsedstva je za svoje delo odgovorna Predsedstvu ŠOUL-a.

4.6.4 Nadzorni organ

Način nadzora opredeljujejo Pravila o nadzoru, ki jih sestavljajo Pravilnik o Senatu, Pravilnik o Razsodišču in Pravilnik o Tožilstvu.

Vse pravilnike sprejme SZ z dvotretjinsko (2/3) večino vseh poslancev.

Postopek s pravnimi sredstvi je dvostopenjski. Na prvi stopnji odloča Senat, na drugi stopnji Razsodišče, tožilsko funkcijo pa opravlja Tožilstvo ŠOUL.

4.6.4.1 Senat

Senat je prvostopenjski nadzorni organ ŠOUL-a. Sestavlja ga sedem članov: štirje člani, ki so predstavniki študentskih organizacij visokošolskih zavodov, ter trije predstavniki javnosti.

Mandat predstavnikov ŠOVZ v senatu traja dve leti. Vsako leto se zamenja polovica predstavnikov ŠOVZ. Predstavniki ŠOVZ in predstavniki javnosti nastopijo svojo funkcijo z izžrebanjem oz. izvolitvijo, razen če ni s Pravilnikom o Senatu ŠOUL-a določeno drugače. Predstavnik ŠOVZ, ki bo sodeloval v žrebu, izvoli UO ŠOVZ z dvotretjinsko večino vseh glasov, predstavnik ŠOVZ pa mora biti študent visokošolskega zavoda, katerega UO ŠOVZ ga izvoli (ŠOU 2004d: 9. člen).

Mandat predstavnikov javnosti traja dve leti. Predstavnike javnosti ŠZ imenuje z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev najkasneje do izteka drugega polnega tedna v mesecu decembru.

Predstavniki javnosti so lahko po preteku mandata ponovno imenovani na isto funkcijo (ŠOU 2004d: 9. člen).

Funkcija člana Senata je nezdružljiva s katero koli funkcijo ali dejavnostjo ŠOUL-a.

Člani Senata so za svoje delo upravičeni do honorarja v skladu s Pravilnikom o finančnem načrtu (ŠOU 2004d: 8. člen).

Senat je pri svojem delovanju v okviru svojih pristojnosti samostojen in se pri svojem delu opira na veljavno zakonodajo in druge predpise v Republiki Sloveniji (ŠOU 2004a: 56. člen).

Pristojnosti Senata so (ŠOU 2004d: 21. člen):

1. razpis in nadzor nad zakonitostjo volitev v ŠZ-u in UO ŠOVZ-a;
2. prisotnost najmanj dveh članov na sekundarnem štetju glasov v skladu z Volilnim pravilnikom;
3. izvedba kandidacijskih postopkov za predsednika ŠOU;
4. sklic izredne seje ŠZ-a;
5. odločanje o kršitvah vseh organov in organizacijskih oblik ŠOUL-a (razen če je s Statutom določeno drugače), določenih v vseh aktih ŠOUL-a;
6. izrekanje sankcij kršiteljem aktov ŠOUL (v okviru predloga tožilstva);
7. izvajanje drugih nalog, določenih z akti ŠOUL.

Senat je za svoje delo odgovoren ŠZ.

Predsednik in tajnik Senata

Predsednika Senata izvolijo člani Senata izmed sebe z večino glasov vseh članov na konstitutivni seji Senata.

Predsednik Senata imenuje tajnika Senata na konstitutivni ali prvi redni seji za mandatno obdobje, njegovega predsednikovanja. Tajnik Senata je upravičen do enakega honorarja kot član Senata.

Tajnik Senata je prisoten na seji Senata in vodi zapisnik seje, nima pa glasovalne pravice. Senat lahko z navadno večino odloči, da tajnik ni prisoten pri glasovanju članov Senata. Odgovoren je predsedniku Senata in dolžan je izpolnjevati njegova navodila. Če tajnik Senata ne opravlja svoje funkcije vestno in ne izpolnjuje navodil, ga lahko predsednik Senata predčasno razreši (ŠOU 2004d: 20., 21. člen).

4.6.4.2 Razsodišče

Razsodišče je drugostopenjski organ, ki odloča o pritožbah zoper odločbe in sklepe, ki jih je sprejel Senat. V primerih določenih s pravili o nadzoru, Razsodišče odloča kot prvostopenjski organ.

Pristojnosti Razsodišča (ŠOU 2004c: 2. člen):

1. odloča o pritožbah zoper odločbe in sklepe Senata;
2. kot prvostopenjski organ odloča v primeru prenosa pristojnosti po 47. členu Pravilnika o Senatu;
3. kot prvostopenjski organ odloča o kršitvah, za katere so osumljeni člani Senata ali ki jih je zagrešil Senat kot organ;
4. odloča o ugovoru kandidata za direktorja ŠOUL-a;
5. opravlja druge zadeve, ki jih določajo akti ŠOUL-a.

Razsodišče je sestavljeno iz petih članov, ki jih na predlog mentorja Razsodišča imenuje ŠZ z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev najkasneje do izteka drugega polnega tedna v mesecu decembru.

Mentorja imenuje ŠZ za dobo štirih let z dvotretjinsko večino vseh poslancev. Mentor mora biti priznan strokovnjak na področju prava, pri svojem delu je dolžan zagotavljati vestno, nepristransko in strokovno delovanje Razsodišča.

Član Razsodišča je lahko vsak študent Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, ki ima status študenta. Njihov mandat traja dve leti. Vsako liho leto se zamenjata dva člana

Razsodišča, vsako sodo pa trije. Člani Razsodišča so lahko ponovno imenovani (ŠOU 2004c: 6. člen).

Funkcija člana Razsodišča je nezdružljiva s katerokoli funkcijo ali dejavnostjo ŠOUL-a. Član Razsodišča tudi ne sme biti član izvršilnih organov na vseh ravneh političnih strank oziroma njihovih podmladkov ter verskih skupnosti in verskih ustanov (ŠOU 2004c: 4. člen).

Predsednik razsodišča

Predsednika Razsodišča izvolijo člani izmed sebe z večino glasov vseh članov na konstitutivni seji Razsodišča po postopku, ki je določen v Pravilniku o razsodišču ŠOUL-a.

Predsednik Razsodišča sklicuje in vodi seje Razsodišča, imenuje tajnika Razsodišča, vodi in usklajuje delo članov Razsodišča, podpisuje zapisnike, odločbe in sklepe Razsodišča, skrbi za njegovo nemoteno delovanje in predstavlja njegovo delovanje in odločitve nasproti tretjim osebam.

Člani Razsodišča so za svoje delo upravičeni do honorarja v skladu s Pravilnikom o finančnem poslovanju (ŠOU 2004c: 11. člen).

4.6.4.3 Tožilstvo

Tožilsko funkcijo opravlja Tožilstvo, ki ga sestavljajo trije člani. Imenuje in razrešuje jih predsednik SZ-a na predlog treh največjih poslanskih klubov. Vsak poslanski klub lahko predlaga in odpokliče kandidata, ki ga je sam predlagal. V primeru odpoklica novo imenovani tožilec vstopi v mandat odpoklicanega tožilca.

Za tožilca je lahko imenovan vsak študent visokošolskega zavoda, ki je član ŠOUL-a (ŠOU 2004e: 6. člen).

Mandat tožilcev traja dve leti in nastopi z njegovim imenovanjem. Vsako liho leto se zamenja 1/3 članov Tožilstva in vsako sodo leto 2/3 članov. Članu lahko predčasno preneha mandat z odstopom in v primeru začasne nezmožnosti za delo, ki traja več kot dva meseca ali trajne nezmožnosti za delo.

Član Tožilstva lahko odstopi od svoje funkcije, vendar mora opravljati svoje delo do imenovanja novega člana Tožilstva (ŠOU 2004e: 8. člen).

Pristojnosti Tožilstva so (ŠOU 2004e: 10. člen):

1. izvajanje nadzora nad kršitvami aktov ŠOU;
2. zbiranje dokazov o kršitvah;
3. vložitev obtožnice pred Senatom;
4. zastopanje tožnika in interesov ŠOUL v postopku pred Senatom;
5. predlaganje in izvajanje dokazov pred Senatom;
6. predlaganje sankcij;
7. izvajanje drugih nalog, določenih z akti ŠOU.

Tožilci so za svoje delo odgovorni ŠZ-u.

Funkcija tožilca je nezdružljiva z opravljanjem katerekoli druge funkcije na ŠOU.

Glavni tožilec

Glavnega tožilca imenuje izmed predlaganih kandidatov za tožilca predsednik ŠZ-a po predhodnem posvetovanju s poslanskimi skupinami. Imenovan mora biti v 7 dneh po imenovanjih vseh tožilcev.

Glavni tožilec usklajuje delo tožilcev, sklicuje in vodi delovne sestanke, skrbi za nemoteno opravljanje dela Tožilstva in podpisuje zapisnike Tožilstva ter ga predstavlja navzven (ŠOU 2004e: 9. člen).

4.6.5 Strokovne službe

Strokovne službe sestavljajo zaposleni v okviru ŠOUL-a in so študentom dolžne nuditi strokovno pomoč na posameznih področjih.

Strokovne službe so dolžne pripraviti osnutke vseh splošnih aktov, o katerih odločajo ŠZ, Predsedstvo in direktor ŠOUL.

Direktor ŠOUL-a je poslovodni organ in strokovni vodja ŠOUL-a (ŠOU 2004a: 60. člen). Direktor vodi in usklajuje delo strokovnih služb.

Direktor

Direktorja imenuje s sklepom Študentski parlament, na predlog Študentske vlade za obdobje štirih let. Po preteku mandata je lahko ista oseba znova imenovana.

Pooblastila direktorja (ŠOU 2003e: 10. člen):

1. je odgovoren za zakonitost poslovanja ŠOUL-a in vzdrževanja pravnega reda v poslovanju ŠOUL-a (poslovanje v skladu s pravili, ki veljajo v ŠOUL);
2. je odgovoren za zagotavljanje finančnih sredstev za delovanje študentskih organov ŠOUL-a;
3. predpiše pristojnosti in odgovornosti delavcev pri finančno materialnem poslovanju;
4. direktor vodi poslovanje ŠOUL, organizira delo služb ŠOUL in je odredbodajalec za sredstva služb ŠOUL-a;
5. lahko prenese svoja pooblastila na delavce;
6. pripravi letni pregled uspešnosti poslovanja služb ŠOUL-a po dejavnosti;
7. pripravi letni pregled uspešnosti poslovanja služb ŠOUL-a po dejavnosti;
8. zastopa ŠOUL v pravnem prometu;
9. sodeluje s člani Študentske vlade pri organiziranju dela administracije Študentske vlade;
10. lahko odredi izplačila razen izplačil iz proračunov organov ŠOUL-a;
11. lahko odredi potovanje na stroške organizacije;
12. razpolaga s sredstvi na žiro računu ŠOUL-a.

Javni razpis za direktorja ŠOUL-a določi in objavi Predsedstvo. Direktor ŠOUL-a mora (ŠOU 2004a: 61. člen):

1. biti državljan Republike Slovenije;
2. imeti najmanj univerzitetno izobrazbo;
3. imeti najmanj štiri (4) leta delovne dobe na podobnem delovnem mestu;
4. biti nekaznovan zaradi kaznivega dejanja ali gospodarskega prestopka;
5. imeti vizijo razvoja ŠOUL-a.

4.7 Zavodi ŠOU v Ljubljani

Ustanavljanje zavodov pod okriljem ŠOUL-a je tesno povezano s procesom reorganizacije ŠOUL-a.

ŠOUL se je namreč leta 2000 lotila reorganizacije, katere cilj je bil izboljšati delovanje in kvaliteto študentske organizacije, približati se študentom, omogočiti večjo finančno samostojnost ter racionalizirati delovanje same organizacije.

Poglavitni razlog za ustanovitev zavodov je bilo dejstvo, da je potrebno zmanjšati finančno odvisnost od študentskih servisov zaradi bojazni ukinitve le teh z vključitvijo Slovenije v Evropsko unijo. V času pred reformo sta že obstajala dva zavoda, in sicer Zavod Študentski servis in Zavod Študentska založba. V okviru reorganizacije pa so bili ustanovljeni še naslednji zavodi: Zavod za študentski šport ŠOUL, Zavod za razvoj mladinskega turizma, Zavod ŠOLT, Zavod za študentske kulturne dejavnosti ŠOUL-a in Zveze ŠKIS, Zavod mladinski hotel ŠOUL in Zavod Radio Študent.

Pri zavodih Študentska založba, Študentski servis in Zavod mladinski hotel je ŠOUL edini ustanovitelj, pri ostalih je soustanovitelj. Vsi naštetih zavodi opravljajo funkcijo neprofitne dejavnosti, sredstva za začetek izvajanja dejavnosti pa je zagotovil ustanovitelj zavoda. Nadaljnja sredstva pa naj bi zavod pridobival s prodajo blaga in storitev, ki jih ponuja. Vendar pa se to v več kot šestih letih delovanja zavodov še ni zgodilo, saj ŠOUL za njihovo nemoteno delovanje vsako leto nameni okrog 625.000 € (ŠOU 2007: str. 3).

Zavod Študentski servis

Edini, ki prinaša ŠOUL-u finančna sredstva je Študentski servis, ki posreduje začasna in občasna dela dijakom in študentom.

Študentski servis je postal del ŠOUL-a leta 1990. Temu je sledilo obdobje privatizacije, ki je imelo kar velik vpliv na področje začasnega in občasnega dela. Večkrat smo bili namreč priča spremembam zakonodaje, ki so urejala to področje, vendar pa je bil ta segment dela še vedno zelo zanimiv, saj se je v letih 1999 – 2004 število študentskih servisov s koncesijo povečalo iz 50 na skoraj 100.

V EU servisov ne poznajo, imajo pa agencije, ki posredujejo začasna dela. Vsak posameznik z agencijo sklene delovno razmerje za določen čas in za določene

dejavnosti, nato pa agencija njegove podatke posreduje različnim delodajalcem. Ko kandidat opravi določeno število ur, mu jih agencija izplača v obliki plače in tako delavec plača vse davke in prispevke. Študentje so pri tem popolnoma izenačeni z drugimi delavci in jim v tem času teče tudi delovna doba. Ureditev študentskega dela pri nas v bistvenih elementih že upošteva evropsko zakonodajo, predvsem kar zadeva prepoved dela otrok, mlajših od 15 let, varstvo osebnih podatkov in zavarovanje dijakov in študentov v primeru poškodb in nesreč pri delu. Razlike se kažejo v organizaciji posredovanja dela dijakom in študentom in plačilu storitve, ki jo servis zaračuna delodajalcu, saj v EU takšne oblike študentskega dela ne poznajo.

Zavod za študentske kulturne dejavnosti ŠOUL - K6/4

K6/4 je kulturno-umetniška ustanova, ki producira, organizira in promovira sodobno ustvarjalnost mladih v Sloveniji. Deluje na področju žive urbane kulture in udarne umetniške produkcije. Spodbuja ustvarjalnost, ki je mlada, neposredna in avantgardna. Omogoča kreativnost, ki je nekomercialna in nekonservativna. Raziskuje nastajajoče umetniške izraze in umešča svetovne trende v slovenski prostor. Zavod K6/4 je slovensko središče umetniške produkcije sodobne urbane kulture. Njihov glavni cilj je zagotavljanje neodvisne platforme za izobraževalno, tehnološko in umetniško raziskovanje medijske in računalniške umetnosti na meji z drugimi znanostmi (internet 4).

V okviru Zavoda K6/4 delujejo: Galerija Kapelica, Kiberpipa, Klub K4, K6/4 tehnika, Bruc (največje slovensko brucovanje) itd.

Zavod za študentski šport ŠOU v Ljubljani - ŠOU Šport

ŠOU šport je zavod, ki sta ga Študentska organizacija Univerze v Ljubljani in Univerzitetna športna zveza Ljubljana (krajše UŠZL) leta 2000 ustanovili z nalogo izvajanja dejavnosti, usmerjenih v razvoj študentskega športa.

ŠOU šport je nepridobitna organizacija, ki svoje aktivnosti in dejavnosti organizira in izvaja s pomočjo študentov in drugih športnih delavcev. Športne vsebine, ki jih ponujajo študentom, so sofinancirane s sredstvi Študentske organizacije Univerze v Ljubljani, Univerzitetne športne zveze Ljubljana in drugimi javnimi ter sponzorskimi viri.

Osnovni cilj zavoda ŠOU Šport je omogočiti študentom (ŠOU 2000: 3,4):

- Cenejše programe za študente, uvajanje novih aktivnosti, hitrejši in boljši dostop do informacij itd.;
- Približevanje vseh subjektov prisotnih v študentskem športu na območju Univerze v Ljubljani z namenom hitrejšega in kvalitetnejšega napredka študentskega športa;
- Spodbujanje kakovostnega in vrhunskega študentskega športa;
- Ohranjanje projektnega študentskega dela;
- Vključevanje slovenskega študentskega športa v mednarodne tokove.

Zavod Študentska založba

Čeprav gre za eno manjših in mlajših slovenskih založb, ki so vzniknile sredi devetdesetih let, pa je s svojim izbranim domačim in prevodnim knjižnim programom - leposlovnim, esejističnim in humanističnim - postala eno osrednjih stičišč in izvirov literarnega življenja. Njen glavni cilj je pokriti kar najširše področje kvalitetne strokovne, študijske in leposlovne literature, ki služijo neposrednim študijskim in obštudijskim potrebam študentske populacije. Tako se je v desetih letih pod okriljem Študentske založbe razvilo in uveljavilo pet knjižnih zbirk (najbolj prepoznavna je leposlovna zbirka Beletrina, poleg te še Koda, Claritas, Scripta in ne nazadnje Časopis za kritiko znanosti, ki izhaja že več kot trideset let in je nasploh najstarejša zbirka Študentske založbe) (Internet 5). Na splošno pa velja, da založba izdaja visokokvalitetna dela, vendar pa ta niso brana v celotni študentski populaciji, saj so bolj ozko usmerjena.

Zavod Radio Študent

Radio Študent (v nadaljevanju RŠ) je ena najstarejših in največjih evropskih urbanih nekomercialnih radijskih postaj, ki oddaja študentski nekomercialni radijski program. Poleg ustvarjanja in oddajanja izobraževalnega, umetniškega, informativnega in glasbenega programa je enako pomembna tudi vzgojno izobraževalna vloga RŠ. RŠ vzgaja in izobražuje mlade za novinarska in druga dela na radijski postaji, hkrati pa s posvečanjem zahtevnejšim in zapostavljenim temam izobražuje poslušalstvo.

Temeljno vodilo programske politike RŠ je ustvarjanje programa, ki se ne prilagaja okusu povprečnega poslušalca komercialnih radijskih postaj, ampak skuša s

podajanjem tehničnih vsebin na vseh področjih ustvarjanja dvigovati kriterije zahtevnosti poslušalstva (Internet 6).

Zavod Šouhostel

Zavod Šouhostel je neprofitna organizacija, ki jo je ustanovila ŠOUL leta 2003. Šouhostel je zavod za promocijo in razvoj mladinskega turizma, njegovo poslanstvo pa je gradnja dolgoročnih partnerstev in zadovoljevanje potreb svojih gostov, okolja, zaposlenih, lastnikov in dobaviteljev v skupno dobrobit. Hostel Celica želi izpolnjevati najvišje mednarodne standarde v mladinskih prenočiščih in postati prepoznavna znamenitost Ljubljane, kjer se bodo srečevali popotniki in umetniki iz Slovenije in z vsega sveta (Internet 7).

4.8 Reorganizacija

ŠOUL je namreč v zadnjih letih svojega delovanja postajal vse bolj nesposoben za opravljanje svojega osnovnega poslanstva, borbe za študentske interese. Razlog, da ŠOUL ni bil več sposoben slediti toku sprememb takratnega časa, je tičal tudi v tem, da se je država usmerila iz urejanja gospodarstva tudi v dejavnosti, s katerimi se je ukvarjal ŠOUL. Država se je namreč odločila urediti področje študentskega dela, prehrane, študentskih domov in študentskih servisov, ki predstavljajo njen glavni vir prihodkov.

V takšnem okolju so se oblikovala ugodna tla za naraščanje korupcije in politikanstva. Vse to je vodilo organizacijo v smeri večjih sprememb ravno v njeni notranji organiziranosti (glej Tkavc 2003: str. 41).

Glavni razlogi za reorganizacijo so bili naslednji (Tkavc 2003: str. 42):

1. nefunkcionalnost sistema, ki ne zagotavlja doseganja zastavljenih ciljev (prilagoditev ŠOUL subjektom, ki neposredno ali posredno nastopajo ob ŠOUL);
2. prevelik študentski aparat, ki dela nekvalitetno in brez vidnih rezultatov;
3. neracionalna raba sredstev (zgolj 2,5 % proračuna sta bila namenjena socialni in izobraževalni vlogi ŠOUL-a);
4. prevelika finančna odvisnost od študentskih servisov;
5. prisotnost materialistične zavesti študentov;

6. pomanjkanje študentskega idealizma in želje predstavljati in zastopati študentske interese;
7. prepad med zaposlenimi in študenti;
8. podvajanje v študentskem in profesionalnem delu ŠOUL-a;
9. visoki osebni dohodki zaposlenih;
10. nestrokovnost in zaprtost ŠOUL-a navzven;
11. pomanjkanje nadzora nad delovanjem in porabo sredstev;
12. profesionalizacija dejavnosti.

Klub reorganizaciji pa je ŠOUL še vedno finančno odvisen od prihodkov študentskih servisov, saj so zavodi, katerih namen je bil, da s svojim dobičkom financirajo dejavnosti ŠOUL-a, še vedno proračunski porabniki ŠOUL-a. Študentski aparat in službe so se sicer zmanjšale, vendar kljub temu ne delujejo racionalno, dogaja se ravno obratno, saj se je njihova skupna poraba povečala za 3 %. Še vedno se premalo sredstev nameni izobraževanju, socialni in zdravstvu, ki po reformi prejemajo celo manj finančnih sredstev kot v preteklosti. Študentski aparat in službe pa porabijo več kot 60 % vseh sredstev. Na ŠOUL-u tudi sedaj delujejo isti posamezniki kot pred reformo, zaposleni pa imajo še vedno zelo visoke dohodke. Z ustanavljanjem Študentskih organizacij visokošolskih zavodov se je ŠOUL sicer približal študentom na ravni fakultet, a istočasno preusmeril pozornost od dogajanja na ŠOUL-u. Notranji revizor, ki naj bi poleg nadzornega senata skrbel za učinkovit nadzor delovanja v praksi, ne obstaja, zaradi česar še vedno prihaja do kršitev pri delovanju in porabi sredstev. Iz zastavljenih / doseženih ciljev lahko rečemo, da je bil ŠOUL z reorganizacijo v večji meri neekonomičen oziroma neučinkovit pri uresničevanju zastavljenih ciljev, saj premalo sredstev nameni svojim osnovnim dejavnostim – izobraževanju in socialni (Tkavc 2003: 45-63).

4.9 Financiranje

Študentska organizacije Slovenije pridobiva sredstva za svoje delovanje in za delovanje svojih organizacijskih oblik iz naslova koncesijskih dajatev v višini 38,6 %, izplačanih za začasna in občasna dela, ki jih zaračunavajo agencije za posredovanje

občasnih in začasnih del v skladu s predpisi na področju zaposlovanja ter drugih virov, določenih v Zakonu o skupnosti študentov.

Zbrana sredstva se delijo med Študentsko organizacijo Slovenije in njene organizacijske oblike na naslednji način (ŠOU 2004a: 88. člen):

- 3,1 % se nameni za delovanje Študentske organizacije Slovenije;
- 63,9 % se nameni delovanju študentskih organizacij univerz in sicer: 38,6 % za delovanje Študentske organizacije Univerze v Ljubljani, 20,3 % za delovanje Študentske organizacije Univerze v Mariboru in 5 % za delovanje Študentske organizacije Univerze na Primorskem;
- 33 % se nameni za delovanje študentskih klubov.

Sredstva za delovanje lahko ŠOUL pridobiva še iz (ŠOU 2004a: 73. člen):

1. republiškega proračuna in proračunov lokalnih samoupravnih skupnosti;
2. prispevkov študentov;
3. prihodkov od dejavnosti, ki jih opravlja za uresničevanja nalog in ciljev;
4. prihodkov od lastnega premoženja;
5. dotacij in daril;
6. drugih virov.

Zadnja leta predstavlja več kot 90 % vseh prihodkov delež iz lastnih dejavnosti (Študentski servis in založniška dejavnost), sponzorstev ter prihodkov od nepremičnin, okrog 5 % pa pridobi ŠOUL iz državnega proračuna kot namenska sredstva za različne projekte.

Kot lahko vidimo, je ŠOUL še vedno popolnoma odvisen od finančnih sredstev z naslova koncesijskih dajatev, izplačanih za začasna in občasna dela dijakov in študentov. Tudi ustanavljanje zavodov ni prineslo želenih učinkov, saj je ŠOUL še vedno tista, ki vsako leto financira delovanje posameznih zavodov in ne obratno, kot je bilo načrtovano, da se bo z novimi zavodi zmanjšala odvisnost od matične organizacije.

5. ZVEZA ŠTUDENTSKIH KLUBOV SLOVENIJE

Zveza ŠKIS je krovna organizacija študentskih klubov, namenjena ščitenju interesov, informiranju in povezovanju študentskih klubov na nacionalni ravni, izobraževanju in organiziranju nacionalnih številnih študentskih projektov.

Zveza ŠKIS je samostojno, nepridobitno, nepolitično združenje študentskih društev, ki jim je priznan status študentske organizacije lokalne skupnosti po Zakonu o društvih, Zakonu o skupnosti študentov in drugih, v tem aktu opredeljenih lokalnih študentskih društev (ŠKIS 2006: 5. člen).

Zveza ŠKIS združuje 50 študentskih klubov v Sloveniji s statusom študentske organizacije lokalne skupnosti (v nadaljevanju status ŠOLS) in pet pridruženih članic. Člani Zveze ŠKIS pokrivajo celotno Slovenijo, od Jesenic do Bele krajine in od Lendave do Pirana.

Lokalno študentsko organiziranje v Sloveniji je izjemno močno razvito in predstavlja posebnost v evropskem in svetovnem merilu. Zveza ŠKIS skrbi za zastopanje interesov klubov znotraj Študentke organizacije Slovenije, v odnosu do drugih organizacijskih oblik ŠOS ter v odnosu do države in drugih interesnih skupin. Skrbi za usklajen razvoj lokalnega študentskega organiziranja, svetuje in pomaga klubom pri njihovem delovanju, usklajuje interese študentskih klubov, rešuje morebitne težave itd.

5.1 Normativna ureditev

V tem poglavju bomo spoznali najpomembnejše akte, ki se nanašajo na obstoj, delovanje in predvsem organiziranost Zveze študentskih klubov Slovenije.

Zelo pomemben akt je Statut Zveze študentskih klubov Slovenije, kjer je natančno opredeljeno članstvo, cilji Zveze in organiziranost same Zveze ŠKIS.

Pri svojem delovanju pa mora tudi Zveza ŠKIS, tako kot ŠOU v Ljubljani in ostale organizacijske oblike ŠOS, upoštevati Zakone, ki se na tak ali drugačen način dotikajo njenega delovanja in organiziranosti.

Zakon o visokem šolstvu daje študentom avtonomno pravico, da oblikujejo skupnost študentov. Način izvrševanja te pravice pa se določi s posebnim zakonom, že prej omenjenim Zakonom o skupnosti študentov.

Zakon o skupnosti študentov (v nadaljevanju ZSŠ) ureja položaj, delovanje in dejavnost samoupravne skupnosti študentov Slovenije, ki jo je ZSŠ poimenoval »Študentska organizacija Slovenije«. Organizacijske oblike povezovanja v Študentski organizaciji Slovenije so študentske organizacije univerz, študentske organizacije visokošolskih zavodov, študentske organizacije lokalnih skupnosti in interesne oblike povezovanja študentov (Zakon o skupnosti študentov 1994: 1., 4. člen).

Študentska ustava v svojem 1. členu ureja položaj, delovanje in organiziranost samoupravne skupnosti študentov Slovenije. Na podlagi 4. člena se v Študentski organizaciji Slovenije združujejo naslednje organizacijske oblike:

1. študentske organizacije univerz, ki lahko združujejo študentske organizacije fakultet, umetniških akademij in visokih strokovnih šol, ki delujejo znotraj ene univerze;
2. študentske organizacije samostojnih visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol;
3. študentski klubi kot študentske organizacije lokalnih skupnosti;
4. interesne oblike povezovanja študentov.

Poslovnik Sveta študentskih organizacij lokalnih skupnosti ureja organizacijo in način dela Sveta študentskih organizacij lokalnih skupnosti (v nadaljevanju Svet ŠOLS), imenovanja in volitve v predstavniška telesa in organe ter pravice in dolžnosti članov Sveta ŠOLS in uresničevanje le-teh (ŠKIS 2006a: 1. člen).

Akti Zveze ŠKIS so:

1. pravilnik;
2. poslovnik Zveze ŠKIS;
3. resolucija;
4. odlok;
5. sklep.

S pravilnikom Zveza določa pravice in obveznosti študentov in drugih oseb v okviru Zveze ter v skladu z zakoni, Študentsko ustavo in drugimi akti ŠOS.

S poslovnikom se urejajo notranja razmerja in način dela v organih Zveze, sprejme pa ga vsak organ zase.

Z resolucijo Zveza ocenjuje stanje in obravnava vprašanja na posameznih področjih družbenega življenja ter zavzema stališča do politike na teh področjih.

Z odlokom Zveza ureja notranjo organizacijo, način dela in razmerja v Zvezi. Z odlokom Zveza prav tako odloča o imenovanjih in razrešitvah v organih ŠOS ter daje soglasje k ustanovnim aktom v skladu s Študentsko ustavo in Statutom.

Zveza s sklepom odloča o postopkovnih vprašanjih in takrat, ko ne odloči z drugim ustreznim aktom (ŠKIS 2004: 77., 78., 79., 80. člen).

Pravilnik o delovanju Varnostnega sveta Zveze ŠKIS ureja način delovanja Varnostnega sveta (v nadaljevanju VS) Zveze ŠKIS (ŠKIS 2002: 1. člen).

Volilni pravilnik za volitve svetnikov Sveta študentskih klubov ureja izvedbo volitev svetnikov v Svet študentskih klubov (ŠKIS 2002a: 1. člen).

Pravilnik o delitvi koncesnin med študentskimi klubi opredeljuje pravila glede delitve koncesnin med študentskimi klubi (glej ŠKIS 2005).

5.2 Načela delovanja

Zveza ŠKIS temelji na naslednjih petih načelih (ŠKIS 2006: 8., 9., 10., 11. člen):

- načelo avtonomnosti (Zveza je pri svojem delovanju avtonomna. Avtonomno delovanje je omejeno le s Študentsko ustavo ter akti, ki jih sprejme ŠOS);
- načelo enakopravnosti (Člani posamezne kategorije Zveze so med seboj enakopravni.);
- načelo javnosti (Delo Zveze in njenih organov je javno. Seje Sveta ŠOLS so javne. Javnost delovanja je zagotovljena tako, da so vsi sklepi vseh organov javni);
- načelo vestnosti in odgovornosti (Člani organov Zveze, njeni sodelavci in predstavniki morajo opravljati svojo funkcijo oz. dolžnost vestno in odgovorno ter

morajo delovati na podlagi pravnega reda v Republiki Sloveniji, Študentske ustave ŠOS in Temeljnega akta).

5.3 Cilji

Zveza je ustanovljena in deluje z namenom (ŠKIS 2006: 12. člen):

- predstavljanja interesov članov Zveze navzven, predvsem pred organi ŠOS, drugimi študentskimi organizacijami, državnimi in ostalimi organi ter institucijami;
- spodbujanja vzajemnega razumevanja, izmenjave izkušenj in pripravljenosti za medsebojno sodelovanje članov Zveze;
- spodbujanja regionalnega povezovanja članov Zveze;
- prizadevanja za demokratično organiziranost in za delovanje članov Zveze v skladu s Študentsko ustavo in drugimi predpisi;
- varovanja temeljnih pravic dijakov in študentov, ki so včlanjeni v članih Zveze;
- sooblikovanja študentske politike in prizadevanja za normativno urejanje študentske problematike;
- spodbujanja, uveljavljanja in organiziranja skupnih kulturnih in športnih prireditev, obštudijskega izobraževanja študentov in mednarodne izmenjave študentov;
- prizadevanja za aktiven vpliv članov Zveze na razvoj in upravljanje družbe;
- spodbujanja in razvijanja sodelovanja Zveze s sorodnimi organizacijami doma in po svetu;
- vzpodbujanja svobodnega združevanje študentov in dijakov.

Naloge Zveze so (ŠKIS 2006: 13. člen):

- organizacija in izvedba izobraževalnih aktivnosti;
- organizacija športnih in kulturnih dejavnosti;
- reševanje konkretnih študentskih problemov;
- pomoč mladim pri zdravstvenem in socialnem varstvu;
- sodelovanje s študentskimi organizacijami in s sorodnimi interesnimi skupinami;
- skrb za vsakovrstne obštudijske dejavnosti;
- pomoč pri realizaciji različnih študentskih in mladinskih projektov;
- uveljavljanje ustvarjalnih študentov in njihovih izdelkov;
- sodelovanje v javnem življenju na področju, na katerem deluje;
- organizacija in izvedba strokovnih izletov ter ekskurzij.

5.4 Dejavnost

Za doseganje namena in ciljev ter v skladu z usmeritvami dela Zveze lahko Zveza ali posamezno društvo ustanovi gospodarsko družbo ali poveri opravljanje pridobitne dejavnosti drugim osebam na temelju zakupne ali sorodne pogodbe.

Za doseganje namenov lahko Zveza opravlja naslednje pridobitne dejavnosti (ŠKIS 2006: 14. člen):

- izvajanje založniške dejavnosti,
- izvajanje gostinske dejavnosti v okviru lastnih programov v skladu z Zakonom o gostinstvu,
- organizacija iger na srečo v skladu z Zakonom o igrah na srečo,
- prodaja artiklov z logotipom Zveze.

Pridobitna dejavnost mora biti povezana z nameni Zveze in se lahko opravlja v obsegu, ki je potreben za njihovo doseganje.

Presežek prihodkov nad odhodki, ki je morebiti dosežen z neposrednim opravljanjem pridobitne dejavnosti, se sme uporabiti le za doseganje namenov Zveze, in sicer v skladu s Temeljnimi aktom.

Zakon o skupnosti študentov (v nadaljevanju ZSŠ) ureja položaj, delovanje in dejavnost samoupravne skupnosti študentov Slovenije, ki jo je ZSŠ poimenoval »Študentska organizacija Slovenije«.

Naloge skupnosti študentov so urejene v 5. členu ZSŠ in obsegajo zlasti naslednje:

1. sprejema, organizira in izvaja programe interesnih dejavnosti študentov na področju kulture, izobraževanja, športa, tehnične kulture in drugih področij interesnega delovanja študentov, določenih z nacionalnim programom visokega šolstva in drugimi nacionalnimi programi, ki se financirajo s sredstvi iz državnega proračuna ter drugih virov, razen, če ni z zakonom določeno drugače;
2. sprejema, organizira in izvaja programe, ki vplivajo na socialno-ekonomski položaj študentov;
3. zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja študentov;

4. zagotavlja sodelovanje študentov pri upravljanju lokalnih zadev, ki jih občina, mestna občina ali širša samoupravna lokalna skupnost ureja samostojno na področjih, ki vplivajo na življenje in delo študentov;
5. zagotavlja vpliv študentov pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki urejajo delo in življenje študentov;
6. zagotavlja vpliv študentov pri upravljanju javnih zadev in pri delu državnih organov;
7. imenuje predstavnike študentov v organe in delovna telesa mednarodnih organizacij in skupnosti, katerih članica je Republika Slovenija, v katerih sodelujejo predstavniki študentov;
8. opravlja druge z zakonom ali temeljnim aktom določene naloge in dejavnosti.

5.5 Odbori in projekti

Zveza študentskih klubov Slovenije je razdeljena na šest odborov, ki jih vodijo posamezni vodje odborov, le te pa na predlog predsednika Zveze ŠKIS imenuje Svet za obdobje enega leta z možnostjo ponovne izvolitve, in sicer z večino na seji prisotnih svetnikov. Na Zvezi ŠKIS delujejo naslednji odbori:

- Odbor za mednarodno sodelovanje;
- Odbor za socialo in zdravstvo;
- Odbor za šport, kulturo in turizem;
- Odbor za izobraževanje;
- Odbor za informiranje in stike z javnostmi;
- Odbor za dijake.

5.5.1 Odbor za mednarodno sodelovanje

Odbor za mednarodno sodelovanje se ukvarja predvsem z naslednjimi zadevami:

- skrb za aktivno udeležbo ŠKIS-a v ESIBu (Zvezi nacionalnih študentskih organizacij Evrope);
- sodelovanje z vsemi študentskimi organizacijami univerz in znotraj ŠOS-a;
- skrb za pretok informacij mednarodnega značaja do študentskih klubov;
- na področju visokega šolstva sodelovanje z Svetom Vlade RS za študentska vprašanja, ŠOU-vi ter ŠOS-om;
- izpeljava različnih mednarodnih mladinskih izmenjav;

- aktivno sodelovanje z Mednarodnim odborom ŠOS-a, kjer je ena izmed pomembnejših nalog spremljanje uresničevanja bolonjskega procesa (visokošolskih reform) v slovenskem visokošolskem prostoru (udejstvovanje na ESIB seminarjih, opozarjanje na pravilno razumevanje visokošolskih smernic, uresničevanje teh reform v praksi itd.).

5.5.2 Odbor za socialo in zdravstvo

Področje sociale in zdravstva je zelo pomembno za vsakega študenta, zato so glavne ideje, naloge oziroma področja delovanja odbora predvsem naslednje:

- zaposlovanje mladih (z vstopom Republike Slovenije v Evropsko Unijo in vse večjo kompleksnostjo visokošolskega sistema doma ter povečevanja števila študentov bo zaposlovanje mladih postajalo vedno pomembnejše. Naloga odbora je tako oblikovati strategijo reševanja problema zaposlovanja mladih v današnji družbi);
- projekt prenove in čimprejšnje izgradnje študentskih bivalnih zmogljivosti;
- štipendijska politika;
- področje koncesijske dajatve (v povezavi z izgradnjo študentskih domov);
- participacija zainteresiranih »klubovcev« v odboru za socialo in zdravstvo;
- sodelovanje z Društvom študentov medicine Slovenije pri projektu Virus (informiranje glede problematike epidemije virusa HIV in AIDS-a);
- izvajanje projekta Osveščen, ne zadet, ki se na malce drugačen, bolj direkten in neobsojajoč, mladostniški način loteva osveščanja študentov in dijakov o tej vse bolj razširjeni "epidemiji današnje mladine"- drogah.

5.5.3 Odbor za šport, kulturo in turizem

Odbor za šport, kulturo in turizem Zveze ŠKIS se ukvarja predvsem z izvedbo različnih športnih in kulturnih prireditev, namenjenih študentskim klubom in njihovim aktivistom.

Škisova tržnica

Škisova tržnica je projekt Zveze ŠKIS, ki je v minulih devetih letih postal največji enodnevni študentski projekt in paradni konj tako Zveze kot vseh študentskih klubov v Sloveniji. Prireditev je dobila ime po stojnicah, na katerih študentski klubi predstavljajo

svoje klubske projekte, informatorje, časopise, torej svoje delovanje na lokalni ravni. Ob tem pa predstavljajo tudi lokalne in regionalne specifičnosti kraja in regije, od koder prihajajo. Predstavijo se z domačo obrtjo, s kulturnimi in turističnimi značilnostmi, z domačo kulinariko običaji itd.

Festival Štunf

Pobudnik in ustanovitelj festivala Štunf (Študentski kulturni festival) je Zveza študentskih klubov, ki vsako leto podeli koncesijo za izvedbo te prireditve. S tem pa dosega osnovni namen festivala, torej vsakoletno gostovanje prireditve na drugih lokacijah oziroma klubih. Vsako leto je nosilec projekta oz. organizator drug študentski klub, kar pomeni, da imajo vsi udeleženci in obiskovalci možnost spoznavati različne kraje, kulture ter posebnosti posameznih krajev in regij. Tematsko je festival vezan na okolje, ki ga gosti. Rojstvo ŠTUNFA je povezano z idejno povezanostjo kulturnih dogodkov s kančkom dodatnih športnih prireditev. Festival je od rojstva v Škofji Loki, preko Nove Gorice, Raven na Koroškem, Kopra svoje popotovanje nadaljeval tudi skozi Kranj, leta 2005 je potekal v Novem mestu, 2007 pa v Domžalah.

Štunf je poleg tega tudi pomemben dejavnik pri gradnji socialnih vezi, saj združuje mlade iz vse Slovenije in širše.

ŠKISgol

Tekmovanje ŠKISgol je športno tekmovanje, ki se odvija že vrsto let na območju celotne Slovenije. Tekmovanje je namenjeno športa in druženja željnim mladim iz vseh študentskih klubov v Sloveniji.

Liga je sestavljena iz večih turnirjev, ki jih organizirata po dva kluba skupaj, in zaključnega turnirja, kamor se uvrstijo najboljše ekipe s predhodnih turnirjev. Poleg najboljše ekipe dobimo tudi najboljša igralca in obrambnega igralca v ligi. Vsako leto je število sodelujočih klubov oz. klubskih ekip višje, tako da je liga prerasla v največji in najodmevnejši klubski športni projekt.

Vsi na Ški

Vsi na Ški je zimski projekt, ki združuje ljubitelje smučanja in deskanja. Na dveh izbranih slovenskih smučiščih (Krvavec in Stari vrh) so organizirana veleslalomsko

tekmovanja podnevi in ponoči, tekmovanja med klubi ter nagradne igre za gledalce. Poleg tekmovalnega dela pa projekt ponuja tudi obilo zanimivih iger na snegu, animacijskih točk in atraktivnih vragolij, namenjenih tako tekmovalcem kot ostalim udeležencem tega dogodka.

Škisovalna regata

Gre za poletni projekt, ki vsako leto konec aprila poveže ljubitelje jadrnanja. Regata poteka tri dni s startom in ciljem v Piranu. Regato spremlja bogat večerni program, ki je namenjen druženju in spoznavanju klubovcev.

Kljub temu, da velja jadrnanje za elitni šport, je pomemben cilj projekta približati jadrnanje čim večji skupini zainteresiranih mladih.

5.5.4 Odbor za izobraževanje

Zveza ŠKIS tvori mrežo petdesetih študentskih klubov, ki izvajajo veliko število projektov na najrazličnejših področjih. Za doseganje teh ciljev pa je potrebno posamezne klube in njihove aktiviste permanentno izobraževati in usposablјati. Tako so osnovne naloge Odbora za izobraževanje:

- izobraževanja za klubske aktiviste (delavnice, seminarji, tečaji na teme kot so: projektni management, organiziranje, viri financiranja, motivacija, retorika, PR in odnosi z javnostmi, vodenje nevladnih organizacij, računovodstvo itd.);
- izmenjava dobrih praks študentskih klubov;
- priprava in izvedba delovnega vikenda Zveze ŠKIS;
- spremljanje in prijavljanje na nacionalne in evropske razpise.

5.5.5 Odbor za informiranje in stike z javnostmi

Delovanje Odbora za informiranje in stike z javnostmi zajema:

- skrb za administrativne postopke in arhiv na Zvezi ŠKIS;
- vzdrževanje stikov z javnostmi tako navzven (mediji) kot navznoter (obveščanje klubov in njihovih aktivistov);
- skrb za spletno stran Zveze ŠKIS in medijsko prepoznavnost njenih projektov;
- skrb za pozitivno podobo študentskih klubov v javnosti.

5.5.6 Odbor za dijake

Najpomembnejši cilji Odbora za dijake so:

- povečati prepoznavnost odbora med klubi,
 - motivirati študentske klube pri ustanavljanju dijaških sekcij,
 - sodelovati z Dijaško organizacijo Slovenije (v nadaljevanju DOS),
 - v sodelovanju z DOS pripraviti Dijaški almanah,
 - preverjati, ali klubi v svoje upravne odbore vključujejo dijaškega predstavnika.
- Spodbujanje dijakov k delovanju v klubu bi moralo biti namreč ena od osrednjih aktivnosti in usmeritev kluba, saj le skrb za prihodnje generacije »klubovcev« zagotavlja nadaljnji razvoj kluba.

5.6 Organiziranost

Zveza študentskih klubov Slovenije oziroma Svet študentskih klubov Slovenije je na podlagi 9. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 61/2006) konec leta 2006 sprejela nov statut Zveze ŠKIS, kjer je zapisanih nekaj večjih sprememb ravno na področju organiziranosti Zveze. Gre za smernice, ki naj bi se sicer uveljavile v prihodnosti, tako da je v letošnjem letu Zveza ŠKIS še vedno organizirana na podlagi stare ureditve. V nadaljevanju naloge bom podrobneje predstavil sedanjo organiziranost, pogledali pa si bomo tudi osnovne ideje reorganizacije.

5.6.1 Svet

Svet je najvišji organ Zveze, ki hkrati opravlja funkcije Sveta ŠOLS po Zakonu o skupnosti študentov. Sestavljajo ga vsi svetniki članov Zveze ŠKIS, vodi pa ga predsednik Zveze ŠKIS.

Svetniki imajo pravico in dolžnost, da se udeležijo in sodelujejo na sejah Sveta. Ob vsakem izostanku svetnika s seje Sveta Nadzorna komisija Zveze ŠKIS (v nadaljevanju NK) obvesti matični klub. Če se svetnik trikrat zaporedoma neupravičeno ne udeleži seje Sveta, predsednik Zveze o tem pisno obvesti rednega člana (klub), katerega predstavnik je svetnik, in hkrati predlaga njegovo razrešitev (ŠKIS 2006: 39. člen).

Pristojnosti Sveta so (ŠKIS 2006: 36. člen):

1. predstavlja in zastopa interese članov;
2. potrjuje oziroma zavrača odločitve na Skupščini ŠOS, ki v svojih aktih ureja področje študentskih organizacij lokalnih skupnosti v skladu s Študentsko ustavo;
3. razpravlja in daje mnenja o pobudah Zveze;
4. ocenjuje stanje in obravnava vprašanja na posameznih področjih družbenega življenja ter zavzema stališča do politike na teh področjih;
5. voli, imenuje in razrešuje predsednika Sveta, predsednika Zveze in ostale člane GO, generalnega sekretarja Zveze, člane Nadzorne komisije, člana predsedstva ŠOS, dva člane Nadzorne komisije ŠOS, tri člane Razsodišča ŠOS, člane delovnih skupin, če so te imenovane s strani Sveta;
6. sprejema: dnevni red sej, letni program dela Zveze, letna poročila organov in delovnih teles Zveze ter organov ŠOS, finančni načrt in zaključno finančno poročilo Zveze, temeljni akt in ostale splošne akte Zveze;
7. nadzoruje delo organov in članov Zveze;
8. odloča o pritožbah zoper sklepe drugih organov Zveze;
9. opravlja druge naloge v skladu s tem Statutom in programskimi nalogami;
10. odloča o prenehanju Zveze;
11. odloča o sprejemu in izključitvi člana;
12. določi drugo pravno ali fizično osebo, na katero se v primeru prenehanja Zveze po poravnavi vseh obveznosti prenese premoženje.

5.6.2 Glavni odbor

Glavni odbor (v nadaljevanju GO) je stalno in vodilno delovno telo Zveze, ki opravlja upravne, organizacijske, administrativne, koordinacijske in strokovno-tehnične zadeve. Je izvršilni organ Zveze in opravlja zadeve, ki mu jih naloži Svet, ter zadeve, ki po svoji naravi spadajo v njegovo delovno področje (ŠKIS 2006).

GO je sestavljen iz 11 članov:

- predsednik Zveze, ki je obenem predsednik GO;
- podpredsednik Zveze, ki je obenem predsednik Varnostnega sveta;
- podpredsednik Zveze, ki je obenem tudi notranji koordinator Zveze;

- blagajnik;
- tajnik;
- šest vodij odborov, ki so vsak posebej predstavniki naslednjih področij:
 - Mednarodni odbor;
 - Odbor za socialo in zdravstvo;
 - Odbor za šport kulturo in turizem;
 - Odbor za izobraževanje;
 - Odbor za informiranje in stike z javnostmi;
 - Odbor za dijake.

Predsednik je vodja GO. Podpredsednik in vodje odborov so za svoje delo odgovorni predsedniku. Blagajnik in ostali člani so za svoje delo odgovorni predsedniku, v primeru njegove odsotnosti pa podpredsedniku (ŠKIS 2006: 43. člen).

GO imenuje Svet za obdobje enega leta z možnostjo ponovne izvolitve, in sicer z večino na seji prisotnih svetnikov. GO se konstituira, ko njegovi člani na predlog predsednika imenujejo ostale nosilce funkcij v GO.

Članu GO preneha funkcija z razrešitvijo, če svojega dela ne opravlja vestno, odgovorno in skladno z državnimi predpisi in predpisi Zveze ter takrat, ko je ni zmožen opravljati ali če sam poda odstopno izjavo. Za razrešitev člana GO mora glasovati večina svetnikov.

GO opravlja zlasti naslednje naloge (ŠKIS 2006: 45. člen):

1. pripravlja predloge za splošne akte Zveze;
2. usklajuje in usmerja aktivnosti Zveze v skladu z odločitvami Sveta in potrebami članov Zveze;
3. pripravlja predlog letnega programa dela in letnega poročila o delu Zveze;
4. pripravlja predlog finančnega načrta in zaključnega finančnega poročila Zveze;
5. obravnava tekoče materialno in finančno stanje Zveze;
6. opravlja druge naloge v skladu z letnim programom dela Zveze in trenutnimi potrebami, tako da zagotavlja učinkovito uresničevanje ciljev Zveze;

7. imenuje predstavnike Zveze v druge organizacije, razen če ni s Temeljnim aktom ali katerim drugim aktom urejeno drugače.

Predsednik Zveze

Zveza ŠKIS ima predsednika, ki ga izvoli Svet z večino glasov svojih članov za dobo enega leta z možnostjo ponovne izvolitve. Predsednik mora upoštevati sklepe in navodila GO in Sveta, kateremu je za svoje delo tudi odgovoren.

Predsednik Zveze ŠKIS in Sveta ŠOLS opravlja naslednje naloge (ŠKIS 2006: 51. člen):

1. zastopa Zvezo pred državnimi in drugimi organi, organizacijami in tretjimi osebami ter odgovarja za zmanjšanje premoženja Zveze v skladu s 1. odstavkom 15. člena Temeljnega akta;
2. podpisuje finančne odredbe, ki se črpajo iz sredstev Zveze ŠKIS in Sveta ŠOLS,
3. predstavlja Svet ŠOLS;
4. pripravlja predlog dnevnega reda Sveta ŠOLS;
5. sklicuje in vodi seje Sveta ŠOLS;
6. je odgovoren za spoštovanje rokov, ki so določeni z akti Zveze;
7. vsaj dvakrat mesečno mora imeti uradne ure na sedežu Zveze;
8. skrbi za izvajanje sklepov in nalog GO;
9. nadzira vodenje dokumentacije Zveze in Sveta ŠOLS;
10. opravlja druga dela in naloge določene z akti ŠOS.

Podpredsednik

Kot smo že omenili, ima Zveza ŠKIS dva podpredsednika. Eden je hkrati tudi predsednik Varnostnega sveta, drugi pa notranji koordinator. V odsotnosti predsednika opravljata njegova dela in naloge. Podpredsednika opravljata tudi dela in naloge, za katere ju pisno pooblasti predsednik Zveze v okviru svojih pristojnosti. Podpredsednika Zveze imenujejo člani GO na predlog predsednika za dobo enega leta.

Blagajnik

Blagajnik Zveze ŠKIS in Sveta ŠOLS opravlja naslednja dela in naloge (ŠKIS 2006: 54. člen):

1. skrbi za materialno-finančno poslovanje Zveze ter vodi materialno in finančno evidenco, izvaja nadzor nad delom računovodje in je temeljni vezni člen med Zvezo in računovodjo;
2. opravlja druga dela in naloge, določene s tem Temeljnim aktom in drugimi akti Zveze ter akti ŠOS.

Blagajnika na predlog predsednika Zveze izvolijo svetniki za dobo enega leta, in sicer z navadno večino, za svoje delo pa odgovarja predsedniku Zveze in Svetu.

Tajnik

Tajnik Zveze ŠKIS in Sveta ŠOLS opravlja naslednja dela in naloge (ŠKIS 1998: 43. člen):

1. objavlja zapisnike sej Sveta ŠOLS in sej GO;
2. skrbi za evidenco delegatov in evidenco prisotnih delegatov;
3. preverja sklepčnost na sejah Sveta ŠOLS in sejah GO;
4. pripravlja gradivo za seje Sveta ŠOLS in seje GO;
5. opravlja druga dela in naloge, določene z akti Študentske organizacije Slovenije.

Tajnika v primeru odsotnosti na seji nadomešča drug član Glavnega odbora, ki ga določi predsedujoči seje.

Notranji koordinator

Prioritete notranjega koordinatorja so naslednje:

1. povečati učinkovitost povezav med ŠKIS-om in študentskimi klubi ter društvi po Sloveniji;
2. koordinacija med posameznimi klubi in svetovanja oz. zagotovitev strokovnega odgovora na najrazličnejša vprašanja o delovanju, povezovanju, konkretnih lokalnih dilemah, pri katerih lahko pomaga ŠKIS;
3. koordinacija in usklajeno delovanje članov glavnega odbora;
4. zagotavljanje čim hitrejšega obveščanja klubov o različnih aktualnih zadevah;

5. zagotavljanje transparentnosti poteka projektov;
6. nadzor nad rednim oddajanjem poročil s projektov Zveze ŠKIS;
7. pomoč pri spremljanju razpisov za pridobivanje dodatnih sredstev tako vladnih kot nevladnih organizacij;
8. predstavitev interesov ŠKIS-a širši javnosti;
9. programsko pester delovni vikend Glavnega odbora Zveze ŠKIS ter Sveta študentskih klubov;
10. spodbujanje in priprava različnih izobraževanj tako za posamezne klube kot člane Glavnega odbora Zveze ŠKIS.

5.6.3 Nadzorna komisija

Nadzorno komisijo (v nadaljevanju NK) sestavljajo trije člani, ki jih izvoli Svet Zveze za dobo enega leta. Člani NK med seboj izvolijo predsednika nadzorne komisije (ŠKIS 1997: 27., 28. člen).

Naloga nadzorne komisije je, da spremlja delo izvršnega odbora med dvema občinama zboroma in vrši stalni nadzor nad finančnim poslovanjem Zveze ŠKIS in Sveta ŠOLS. Nadzorna komisija je odgovorna Svetu Zveze in mu mora pisno poročati vsaj enkrat v koledarskem letu.

5.6.4 Disciplinska komisija

Disciplinsko komisijo sestavljajo trije člani, ki jih voli Svet Zveze za dobo enega leta. Predsednika disciplinske komisije izvolijo njegovi člani med seboj.

Disciplinska komisija vodi disciplinski postopek in izreka kazni po disciplinskem pravilniku (ŠKIS 1997: 30. člen).

5.6.5 Varnostni svet

Varnostni svet (v nadaljevanju VS) je stalni organ Zveze ŠKIS, ki ugotavlja upravičenost posameznih članov do rednega članstva, svetuje članicam pri reševanju sporov in problemov pri financiranju ter podaja poročila GO o članih Zveze. Posamezni član VS ne more biti hkrati član drugih organov Zveze, razen GO (ŠKIS 2006: 59. člen).

VS ima šest polnopravnih članov, vsak od teh je koordinator ene izmed slovenskih regij in tako predstavlja vez med študenti s posameznega območja Slovenije in med Zvezo. Člane VS za posamezno regijo imenujejo predstavniki študentskih klubov na posamezni regiji.

Članu VS preneha funkcija z razrešitvijo, če svojega dela ne opravlja vestno, odgovorno in skladno z državnimi predpisi in predpisi Zveze ter takrat, ko je ni zmožen opravljati ali če sam poda odstopno izjavo. Za razrešitev člana VS mora glasovati (večina) GO, vendar pa morajo ob razrešitvi posameznega člana VS izvoliti novega člana. Novi član VS z delom nastopi naslednji dan po izvolitvi (ŠKIS 2006: 60. člen).

Glavne naloge Varnostnega sveta so (ŠKIS 2002b: 5. člen):

1. ugotavljanje upravičenosti posameznih ŠOLS in lokalnih skupnosti študentov do statusa ŠOLS;
2. svetovanje klubom pri reševanju njihovih težav, predvsem s področja financiranja in zagotavljanja statusa ŠOLS;
3. komunikacija s klubi ter reševanje morebitnih sporov med klubi;
4. obravnava pritožbe glede delovanja posameznih klubov v skladu z akti sveta ŠOLS;
5. na prošnjo posameznega kluba in v sodelovanju z Glavnim odborom Zveze ŠKIS deluje kot arbitrarno telo;
6. ostale naloge v skladu s tem pravilnikom glede na aktualno problematiko lokalne skupnosti.

5.6.6 Strokovne službe

Zveza ima lahko strokovne službe, ki jih sestavljajo zaposleni delavci. Strokovne službe izvajajo podporne dejavnosti, ki so potrebne za delovanje Zveze in dejavnosti, ki jih Zveza opravlja z namenom dviga nivoja storitev ali z namenom pridobivati sredstva za financiranje njenega delovanja (ŠKIS 2006: 66. člen).

V letih 2004 - 2007 Zveza ŠKIS ni imela redno zaposlenih.

5.7 Reorganizacija

V viziji prihodnosti, ki objektivno predvideva vedno ostrejšo okolje za delovanje študentskih organizacij, so podpora, prenos znanj in razne oblike brezplačne pomoči s strani Zveze na člane nujna, če ne že edina rešilna bilka za obstoj neodvisne mladinske organizirane družbe. Zato je organizacijska cepitev nujna in edina zagotavlja razvoj operativnega dela, zaradi katerega je bila Zveza tudi ustanovljena.

Struktura Zveze po novem sistemu organiziranja temelji na konceptu dvotirnosti in se deli na dva dela (ŠKIS 2006: 30., 31. člen): politični del in operativni del.

Politični del

Politični del Zveze se ukvarja zlasti z mladinsko politiko sociale, kulture, športa, visokega šolstva, z razmerji znotraj Študentske organizacije Slovenije in z razmerji do ostalih članov Študentske organizacije Slovenije.

Organi Zveze, ki spadajo v politični del, so sledeči:

1. Svet (najvišji organ Zveze);
2. Glavni odbor (za svoje delo odgovoren Svetu);
3. Nadzorna komisija (odgovorna Svetu);
4. Varnostni svet (odgovoren Svetu in Glavnemu odboru).

Operativni del

Operativni del Zveze se ukvarja zlasti z informiranjem, izobraževanjem, podporo in pomočjo članom Zveze ter izvedbo večjih samostojnih projektov Zveze.

Organ operativnega dela Zveze je Upravni odbor. Ta ima svojega predsednika in štiri člane. Predsednika in preostale štiri člane Upravnega odbora imenuje Glavni odbor z dvotretjinsko večino vseh članov za obdobje dveh let.

Upravni odbor mora o svojem delu poročati Glavnemu odboru najmanj enkrat na vsake tri mesece.

Člani Upravnega odbora prenehajo z opravljanjem svoje funkcije ob razrešitvi, če svojega dela ne opravljajo vestno, odgovorno in skladno z državnimi predpisi in

predpisi Zveze ter takrat, ko je niso zmožni opravljati ali če sami podajo odstopno izjavo. Za razrešitev člana Upravnega odbora morata glasovati dve tretjini vseh članov GO (ŠKIS 2006: 32. člen).

5.7.1 Svet

Pri organu Sveta z reorganizacijo niso predvidene večje spremembe glede same organiziranosti oz. področja dela.

5.7.2 Glavni odbor

GO bo po novem sestavljen iz osmih članov (ŠKIS 2006: 43. člen):

- predsednik Zveze, ki je obenem predsednik GO;
- podpredsednik Zveze, ki je obenem predsednik Varnostnega sveta;
- blagajnik;
- administrator (prej tajnik);
- štiri vodje odborov, ki so vsak posebej predstavniki naslednjih področij:
 - Odbor za visokošolsko problematiko;
 - Odbor za mednarodno sodelovanje;
 - Odbor za dijake;
 - Odbor za socialna in zdravstvena vprašanja.

5.7.3 Nadzorna komisija

Nadzorno komisijo bo sestavljalo pet članov, ki jih izvoli Svet Zveze za obdobje enega leta z navadno večino na seji prisotnih svetnikov.

Naloga NK je, da spremlja delo organov Zveze in vrši stalni nadzor nad zakonitostjo delovanja in finančnim poslovanjem Zveze ter opravlja funkcije razsodnega in disciplinskega organa. NK je odgovorna Svetu, ki mu mora med mandatom vsaj dvakrat pisno poročati (ŠKIS 2006: 56. člen).

5.7.4 Disciplinska komisija

Po reorganizaciji se delovanje Disciplinske komisije ukine, njene naloge pa v celoti prevzame Nadzorna komisija Zveze ŠKIS.

5.8 Financiranje

Zveza ŠKIS materialna in finančna sredstva pridobiva na podlagi Študentske ustave in Pravilnika o delitvi sredstev iz proračuna ŠOS, članarin, dohodkov od prireditev, dotacij, daril in volil, dohodkov kapitalskih vložkov, dohodkov od lastnega premoženja ter drugih dohodkov. Zveza razpolaga s finančnimi sredstvi v mejah odobrenega finančnega načrta (ŠKIS 2006: 70. člen).

Če Zveza pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora uporabiti za uresničevanje svojega namena in ciljev oziroma za opravljanje nepridobitne dejavnosti. Zveza lahko opravlja pridobitno dejavnost le v tistih primerih, ko je to povezano z njenimi nameni in cilji in se opravlja kot dopolnilna dejavnost nepridobitni dejavnosti Zveze. Opravljanje pridobitne dejavnosti je omejeno na tak obseg, ki je potreben za uresničevanje namena in ciljev Zveze (ŠKIS 2006: 75. člen).

Študentski klubi Slovenije pridobivajo sredstva za delovanje v skladu s 88. členom Študentske ustave ter drugih virov, določenih v 9. členu zakona o skupnosti študentov. Delitev sredstev, ki se delijo med študentske klube v skladu s 88. členom tega akta, se opravi na podlagi Pravilnika o delitvi sredstev, ki ga sprejme Svet študentskih klubov z večino glasov vseh članov (ŠOU 2003a: 91. člen).

6. UGOTOVITVE

Za bolj pregledno ponazoritev pomembnejših točk v organizacijski strukturi, ki jih bom v nadaljevanju problematiziral, nam bo služila primerjalna tabela v nadaljevanju:

		ŠOUL	Zveza ŠKIS
Normativna ureditev		Študentska ustava, Zakon o skupnosti študentov, Statut ŠOUL	Študentska ustava, Zakon o skupnosti študentov, Statut Zveze ŠKIS
Članstvo		Član ŠOUL postane vsak študent Univerze v Ljubljani	Člani Zveze ŠKIS so posamezni študentski klubi
Optimalni potencialni domet		62.314 študentov	115.944 študentov
Delovanje organizacije		Centralizirano	Decentralizirano
Najvišji organ	Zakonodajna funkcija	Študentski zbor	Svet ŠOLS
Izvršilni organ	Izvršna funkcija	Predsedstvo ŠOUL	Glavni odbor Zveze ŠKIS in Sveta ŠOLS
Operativni del izvršilnega organa	Izvršna funkcija	5 resorjev, ki jih predstavlja 5 študentskih ministrov	6 odborov, ki jih predstavlja 6 vodij odborov
Organi nadzora	Nadzorna funkcija	Senat, Razsodišče, Tožilstvo, Revizor	Nadzorna komisija, Disciplinska komisija
Strokovne službe		Delujejo	Normativno določene, vendar v praksi ne delujejo
Notranja organiziranost		30 ŠOVZ	50 študentskih klubov s statusom ŠOLS in 5 pridruženih društev
Financiranje	Prihodki	38,6% od zbranih sredstev iz naslova koncesijskih dajatev	Zveza ŠKIS 3% od zbranih sredstev iz naslova koncesijskih dajatev
Zavodi		6 zavodov	Nima svojih zavodov
Reorganizacija		Pričetek v letu 2003	Postavljeni temelji

Po temeljiti predstavitvi delovanja in organiziranosti obravnavanih študentskih organizacij je potrebno osvetliti in problematizirati pomembnejše segmente, da se izognemo prehitrim zaključkom iz napisanega ter siceršnji poenostavitvi in površnemu prikazovanju.

Na področju normativne ureditve srečamo pri obeh organizacijah enaka temeljna akta, poimenovana Študentska ustava ter Zakon o skupnosti študentov. Vsaka organizacija ima seveda še dodatne, svoje interne notranje akte, s katerimi podrobneje ureja namen, naloge, pooblastila, sestavo, organizacijo in način dela teh organizacij. Velja opozoriti, da še tako podrobna normativna ureditev, ki vključuje številne akte, pravilnike in poslovnike, sama po sebi nikakor ni zagotovilo za popolnoma brezhibno delovanje teh organizacij, marsikje nekateri organi (kot je npr. notranji revizor) sploh ne delujejo.

Primerjava članstva v obeh organizacijah nazorno pokaže pomembno razliko. Redni člani ŠOUL-a postanejo avtomatsko vsi študentje, ki se vpišejo na fakulteto Univerze v Ljubljani. Stvari so precej drugačne pri zvezi ŠKIS: redni člani ŠKISa so posamezni klubi s statusom ŠOLS⁷, ki si morajo na svojem, lokalnem področju delovanja pridobiti članstvo študentov vsako leto posebej. To seveda pomeni, da se mora študentski klub, ki si prizadeva izpolniti pogoje statusa ŠOLS ter pridobiti zadostno število članov (pogoj za ohranitev statusa ŠOLS je namreč 15% od celotnega števila študentov v tisti UE), kar pošteno dokazati pred svojo bazo študentov.

Na drugi strani se ŠOUL-u na tak način ni treba dokazovati in pridobivati članstev, saj vsak študent Univerze v Ljubljani postane član ŠOUL-a neposredno z vpisom, pa če to želi ali ne. Morda lahko v tem najdemo tudi razlog za to, da se marsikateri študent Univerze v Ljubljani sploh ne zaveda, da ŠOUL sploh obstaja oz. s čim se le ta ukvarja.

⁷ Za pridobitev statusa ŠOLS mora klub oz. društvo delovati v upravni enoti, v kateri nima sedeža še nobena lokalna skupnost študentov s statusom ŠOLS-a. Po drugem členu Pravilnika o podeljevanju in izgubi statusa ŠOLS mora vsaka lokalna skupnost študentov, ki zaprosi za podelitev ali podaljšanje statusa ŠOLS imeti najmanj 70 članov in mora hkrati združevati najmanj 15% vseh študentov, ki imajo stalno prebivališče na območju iste upravne enote (upravnih enot), kot deluje lokalna skupnost študentov.

Glavna značilnost delovanja Zveze ŠKIS oz. njenih članov je gotovo decentralizirano delovanje, s pomočjo katerega pokrivajo skorajda celotno Slovenijo. Na drugi strani ŠOUL večino svojih projektov izvaja bolj centralizirano in sicer v Ljubljani.

Najvišja organa sta študentski zbor pri ŠOUL, ki ga sestavlja 45 študentskih poslancev, in Svet ŠOLS pri Zvezi ŠKIS, ki ga sestavlja 50 svetnikov iz posameznih klubov oz. društev s statusom ŠOLS. Gre za organa, ki opravljata neke vrste zakonodajno funkcijo.

Sprejete odločitve nato izvršujeta Predsedstvo ŠOUL-a⁸ in Glavni odbor⁹ Zveze ŠKIS. Posebnost Predsedstva ŠOUL je administracija Predsedstva¹⁰, česar na Zvezi ŠKIS v praksi ne najdemo (administracija je sicer opredeljena v njihovih internih aktih), razloge pa lahko iščemo predvsem v majhnosti Zveze ŠKIS nasproti ŠOUL- u in finančnih sredstvih, s katerimi razpolagata posamezni organizaciji. Omenimo še to, da so za razliko od Zveze ŠKIS, člani posameznih organov ŠOUL-a upravičeni še do različnih mesečnih honorarjev oz. sejnin, o katerih smo že govorili v diplomski nalogi v četrtem poglavju. Po mojem mnenju Zveza ŠKIS na takšen način organizirane administracije zaenkrat še ne potrebuje.

Tako Zveza ŠKIS kot tudi ŠOUL imata Odbor oz. Resor za socialo in zdravstvo in mednarodno sodelovanje. Na ŠOUL-u zasledimo še Resorja za študijsko problematiko, ki se prednostno osredotoča na oblikovanje predlogov stališč ŠOUL-a in izvajanje politike ŠOUL-a na področjih visokega šolstva in univerzitetne problematike, in Odbor za obštudijske dejavnosti, ki se ukvarja predvsem s študentsko kulturo, založništvom, mediji, izobraževanjem in študentskim športom. Na Zvezi ŠKIS pa so te dejavnosti večinoma razdeljene v tri odbore, in sicer: Odbor za šport, kulturo in turizem, Odbor za izobraževanje in Odbor za informiranje in stike z javnostmi.

⁸ Predsedstvo ŠOUL je sestavljeno iz petih resorjev, ki jih predstavlja pet študentskih ministrov.

⁹ Glavni odbor Zveze ŠKIS, ki je sestavljen iz šest odborov.

¹⁰ Administracijo predsedstva sestavljajo generalni sekretar Predsedstva, pomočniki študentskih ministrov, pomočniki predsednika ŠOUL-a, svetovalci Predsedstva in administrativno-tehnični sodelavci.

ŠOUL ima glede na svojo organizacijsko strukturo tudi Resor za študentske organizacije visokošolskih zavodov, kar je posebnost ŠOUL-a. Na Zvezi ŠKIS imajo podobno vlogo svetniki posameznih študentskih klubov, vendar pa posebnega odbora za to področje ni. Posebnost Zveze ŠKIS pa je Odbor za dijake, kar pa je povezano predvsem s spodbujanjem ustanavljanja in delovanja dijaških sekcij posameznih študentskih klubov oziroma društev, česar pa na ravni fakultet oz. ŠOUL-a ni, saj so člani posamezne Univerze samo študentje.

Kot organizacijsko posebnost Zveze ŠKIS lahko izpostavimo tudi Varnostni svet, ki se ukvarja predvsem s svetovanjem klubom pri reševanju njihovih težav in ugotavljanjem upravičenosti posameznih ŠOLS in lokalnih skupnosti študentov do statusa ŠOLS. Varnostni svet sicer deluje, a ima še veliko »rezerve«, saj posamezni člani, predstavniki klubov v določeni regiji, ne opravljajo svoje funkcije dovolj zavzeto.

Ključnega pomena pri vsaki organizaciji je tudi organ(i) nadzora, torej tisti, ki pregleduje in nadzira delovanje posamezne organizacije. Na ŠOUL-u to funkcijo (uspešno oz. manj uspešno) opravljajo Senat, Razsodišče, Tožilstvo in Revizor, ki pa v praksi ne obstaja. Na Zvezi ŠKIS pa to vlogo opravljata Nadzorna in Disciplinska komisija. Za dober zgled celovitega izvajanja nadzora in sankcij pa nikakor ne služi že sama krovna organizacija ŠOS, saj je Razsodišče ŠOS delujoč organ le na papirju.

Glede na marsikatero »afero« v javnosti, ki smo ji bili priča v zadnjih letih, bi morale organizacije in njeni organi poskrbeti za čim bolj pravilno in transparentno delovanje, s čimer bi prav gotovo dvignili ugled študentskega organiziranja in pokazali, da se izvede veliko kvalitetnih programov, ki delujejo kot nek socialni korektor in ki pripomorejo k aktivnemu preživljanju življenja mladih nasploh.

Ena večjih razlik med ŠOUL in Zvezo ŠKIS je tudi obstoj strokovne službe na ŠOUL-u. Gre za redno zaposlene ljudi, katerih naloga je nudenje strokovne pomoči na posameznih področjih delovanja ŠOUL-a. Najpomembnejši je direktor, ki je poslovodni organ in strokovni vodja ŠOUL-a, kar pomeni, da vodi in usklajuje delo strokovnih

služb. Direktor je odgovoren za zakonitost poslovanja ŠOUL-a in vzdrževanja pravnega reda v poslovanju ŠOUL-a, za svojo »odgovornost« pa mesečno prejme nezanemarljivo bruto vsoto okrog 4.000 €.

Kot smo v diplomski nalogi že večkrat omenili, pa lahko veliko večino razlik med obema organizacijama najdemo ravno v njunem financiranju. Zveza ŠKIS za leto 2007 načrtuje okrog 153.000 € prihodkov (večino prihodkov predstavljajo 3% od zbranih sredstev iz naslova koncesijskih dajatev, ki jih prejmejo od študentskih klubov s statusom ŠOLS; preostalih 50 študentskih klubov prejme približno 4,5 milijona €. Oba zneska skupaj predstavljata 33% zbranih sredstev iz naslova koncesijske dajatve), ŠOUL pa nekaj več kot 5 milijonov € prihodkov, večino iz naslova koncesijskih dajatev. Več sredstev ŠOULA seveda pomeni večji organizacijski aparat (več organov, funkcij, resorjev, itd.), z dejansko učinkovitostjo večjega aparata pa se podrobneje v diplomski nalogi nisem ukvarjal.

Poglejmo si še, kako organizacije porabijo prej omenjena sredstva. ŠOUL je v letu 2006 za skupne službe in študentske organe namenil več kot 60% vseh prihodkov z naslova koncesijske dajatve (kar znaša okrog 3,2 milijona evrov), le okrog 25% sredstev pa je namenil za interesne dejavnosti in delovanje ŠOVZ-jev. ŠKIS je v letu 2006 za honorarje svojih aktivistov in zunanjih sodelavcev namenil okrog 30%, medtem pa je za izvedbo svojih projektov namenil okrog 60% svojih sredstev. Razlika je več kot očitna, saj ŠOUL bistveno več študentskega denarja porabi za delovanje svojih organov in služb kot za različne interesne dejavnosti, od katerih imajo koristiti tisti, ki vse te organizacije »financirajo« s svojim občasnim študentskim delom.

Zveza ŠKIS ni ustanoviteljica oz. soustanoviteljica nobenega zavoda (zаметki le tega se kažejo v procesu reorganizacije, o kateri bom več povedal v nadaljevanju tega poglavja). Le te bi našli na ravni posameznih klubov, kjer lahko srečamo kar nekaj zelo uspešnih zavodov (Lokal Patriot, Mladinski zavod Komplex, Založba in knjigarna Goga itd.). ŠOUL je ustanovitelj oz. soustanovitelj skupaj šestih zavodov (vse zavode sem že predstavili v četrtem poglavju). Od teh šestih se le en zavod financira samostojno (Zavod Študentski servis), za delovanje preostalih petih pa ŠOUL letno

nameni okrog 625.000 €. In če vemo, da so bili Zavodi ustanovljeni na obratni logiki od dejanskega stanja, da bodo torej oni financirali ŠOUL in da se bo odvisnost od sredstev iz naslova koncesijske dajatve postopoma zmanjševala, lahko zaključim, da zavodi ostajajo nekakšne »luknje brez dna«.

Samega procesa reorganizacije se je ŠOUL lotil že leta 2000, Zveza ŠKIS pa je temelje procesa reorganizacije postavila v letu 2007, v praksi pa se bo reorganizacija pričela izvajati v letu 2008. O rezultatih reorganizacije ŠOUL-a je veliko povedanega v diplomski nalogi Darka Tkavca iz leta 2003. Če samo povzamem, je do reorganizacije na ŠOUL-u prišlo predvsem zaradi 14 razlogov (nefunkcionalnost sistema, prevelik študentski aparat, neracionalna raba sredstev, materialistična zavest študentov itd.). Od tega je bila reforma uspešna »le« v petih primerih, v preostalih devetih pa se situacija z reformo ni bistveno spremenila (glej Tkavc 2003: 59).

Zamišljena delitev dela na Zvezi ŠKIS na operativni in politični del je zelo podoba ideji delitve na profesionalni in študentski del pri reorganizaciji ŠOUL-a. O rezultatih reorganizacije na Zvezi ŠKIS pa bomo seveda lahko govorili šele čez nekaj časa, saj bo najprej sploh potrebno, da se proces reorganizacije prične izvajati tudi v praksi. Po preteku nekaj let pa bodo lahko tudi pri Zvezi ŠKIS ocenili rezultate in spremembe, ki jih je prinesla sama reorganizacija.

7. SKLEP

Prejšnje poglavje nam je črno na belem postreglo z ugotovitvami, iz katerih lahko odgovorim na raziskovalno vprašanje, ki je bilo gonilno jedro mojega razmišljanja in raziskovanja. Da, Zveza študentskih klubov Slovenije ter Študentska organizacija Univerze v Ljubljani, sta si v širšem smislu organizacijsko precej podobni, a takoj, ko se spustimo na razvejanost strukture, mikroraven delovanja, na odnose med skupinami delujočih, financiranje itd., pa nas število na pogled majhnih, a zato nič manj pomembnih razlik, preseneti.

ŠOUL je nedvomno zaradi številnih dejavnikov (centralizacija, avtomatsko članstvo, večji finančni priliv, višja stopnja organizacijske diferenciranosti, daljši staž delovanja...), organizacijsko ter politično močna študentska organizacija. Na hierhični lestvici Študentske organizacije Slovenije (ŠOS) se ji enakovredno ob bok postavlja Zveza ŠKIS, ki pa je pravzaprav v pomembnem segmentu drugačna. Zveza ŠKIS ima v primerjavi s ŠOUL-om razpršeno delovanje po celi Sloveniji, pa vendar je po eni strani Zveza ŠKIS bolj kot ne organ, ki predstavlja svoje klube, ki združuje in povezuje tematsko, regionalno, socialno, kulturno med seboj različne organizacijske strukture. Zveza ŠKIS je tako, v nasprotju s precej trdno stoječim ŠOUL-om, ki se lahko vsako leto sklicuje in predstavlja neko stalno število avtomatsko včlanjenih študentov in združuje ter centralizira moč, vpliv, denar in delovanje pod eno veliko ljubljansko streho in strehami svojih zavodov, vedno na prepihu številnih lokalnih interesov, ki jih ne more kar utišati ali zadušiti, posebej, ker imajo člani Zveze ŠKIS – študentski klubi in društva – v resnici pomembno taktirko, s katero lahko zagotovijo, da Zveza ŠKIS zagotavlja simbiozo lokalnega organiziranja ter nacionalne ravni. In čeprav se stvari slišijo ultra demokratično, bi v praksi lahko prišlo tudi do problemov, ko bi med Zvezo ŠKIS ter nekim klubom izbruhnil večji spor. Če bi, na primer, ta klub potem poiskal podporo drugih klubov, bi ti lahko dejansko oslabili moč Zveze ŠKIS. Ravno zato je tudi nadzor otežen, če Zveza v praksi nima odločilne besede in avtonomnega delovanja.

Slovenska barvita pokrajina lokalnega organiziranja, ki jo predstavlja »mama klubov« ŠKIS, pa vsakoletno zagotavlja množico pomembnih projektov, ki jih pripravijo in izvedejo s precej manj denarja kot ŠOUL, ki po podatkih sodeč veliko (preveč) denarja porabi za delovanje svojega aparata in birokracije. Svetniki Zveze ŠKIS uradno ne poznajo sejin in tako tudi ne neposredne ekonomske koristi, medtem ko je drugače s ŠOUL-ovimi poslanci, ki imajo določene sejnine v statutu.

ŠOUL in Zveza ŠKIS pa sta bistvena elementa v mozaiku študentskega organiziranja, katerega odločilne vloge v družbenem življenju ne smemo zanemariti. Obe organizaciji si morata kar najbolj prizadevati, da uresničujeta svoje poslanstvo in statute, da ne prenašata krivde za ponikanje denarja na razvejanost svojih struktur, da delujeta transparentno in dovolita vpogled medijem, torej javnosti. Največji problem obeh organizacij pa je velika odvisnost študentskih organizacij od sredstev iz naslova koncesijskih dajatev, saj je delež le teh v celotnih prihodkih več kot 90%. Upal bi si trditi, da se v primeru postopnega zmanjševanja oziroma dokončne ukinitve panoge študentskega dela in s tem ukinitvijo sredstev iz naslova koncesijske dajatve, nobeni študentski organizaciji ne obetajo svetli časi. Reorganizacije organizacij bi tako morale upoštevati tudi to možnost in se pri (do)graditvi svojih sistemov še enkrat zamisliti, komu in zakaj je njihovo delovanje namenjeno. Tako bo tudi ob zmanjšanju sredstev družbena potreba morda dovolj velika za obstanek.

8. LITERATURA IN VIRI

1. Billis, David in Margaret Harris (1996): *Voluntary Agencies: Challenges of organisation and management*. London: MacMillan Press: Houndmills, Basingstoke, Hampshire.
2. Brezovšek, Marjan, ur. (1997): *Demokracija – vladanje in uprava v Sloveniji: zbornik referatov. Politološki dnevi, Portorož, 6. in 7. junij 1997*. Ljubljana: Slovensko politološko društvo.
3. Ferfila, Bogomil in Polonca Kovač (2000): *Javne politike in javna ekonomika*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
4. Hrovatin, Nevenka (2002): »Ekonomske vidike mededžmenta nevladnih organizacij«. V Dejan Jelovac (ur.): *Jadranje po nemirnih vodah menedžmenta nevladnih organizacij*, 71–87. Ljubljana: Radio Študent.
5. Kolarič, Zinka, Andreja Meglič Črnak in Maja Vojnovič (2002): *Zasebne neprofitno-volunterske organizacije v mednarodni perspektivi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
6. Lipičnik, Bogdan (1999): *Organizacija podjetja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Enota za založništvo.
7. Možina, Stane, Bogdan Kavčič, Štefan Ivanko in ostali (1994): *Management*. Radovljica: Didakta.
8. Rakočevič, Slobodan (1991): *Državna uprava*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.

9. Samec, Tatjana (1996): *Prostovoljno delo danes in jutri, 1. slovenski kongres prostovoljcev*. Ljubljana: Zbornik prispevkov.
10. Šmidovnik, Janez (1985): *Teoretične osnove upravljanja*. Ljubljana: Višja upravna šola Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in založba DDU Univerzum v Ljubljani.
11. Tkavc, Darko (2003): *Reorganizacija Študentske organizacije Univerze v Ljubljani*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
12. Trunk Širca, Nada in Mitja Tavčar I. (1998): *Management nepridobitnih organizacij*. Koper: Visoka šola za management.
13. Zalar, Vid (2001): *Evalvacija ŠOU v Ljubljani*. Ljubljana: Študentska organizacija Univerze v Ljubljani.
14. Žnidaršič Kranjc, Alenka (1996): *Ekonomika in upravljanje neprofitne organizacije*. Postojna: Založba Dej.
15. ŠOUP (2005): *Statut študentske organizacije Univerze v Ljubljani*. Koper: ŠOU na Primorskem.
16. ŠOU (2000): *Resolucija o strategiji razvoja študentskega športa*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
17. ŠOU (2002): *Pravilnik o stalni svetovalni službi za študente*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
18. ŠOU (2003a): *Študentska ustava*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
19. ŠOU (2003b): *Poslovnik Študentskega zbora*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.

20. ŠOU (2003c): *Pravilnik o delovanju in financiranju študentskih organizacij visokošolskih zavodov*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
21. ŠOU (2003d): *Pravilnik o delovanju študentske vlade in njene administracije*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
22. ŠOU (2003e): *Pravilnik o službah ŠOU*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
23. ŠOU (2004a): *Statut Študentske organizacije Univerze v Ljubljani*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
24. ŠOU (2004b): *Pravilnik o delovnih telesih Študentskega zbora*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
25. ŠOU (2004c): *Pravilnik o Razsodišču ŠOU v Ljubljani*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
26. ŠOU (2004d): *Pravilnik o Senatu ŠOU v Ljubljani*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
27. ŠOU (2004e): *Pravilnik o Tožilstvu ŠOU v Ljubljani*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
28. ŠOU (2004f): *Pravilnik o Poslanskih klubih*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
29. ŠOU (2004g): *Pravilnik o finančnem poslovanju*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
30. ŠOU (2006): *Študentski predstavitveni cd*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
31. ŠOU (2007): *Finančni plan za leto 2007*. Ljubljana: ŠOU v Ljubljani.
32. ŠKIS (1997): *Temeljni akt Zveze študentskih klubov Slovenije*. Ljubljana: Zveza ŠKIS.

33. ŠKIS (1998): *Poslovník Sveta študentskih organizacij lokalnih skupnosti*. Ljubljana: Zveza ŠKIS.
34. ŠKIS (2002): *Pravilnik o delovanju Varnostnega sveta Zveze ŠKIS*. Ljubljana: Zveza ŠKIS.
35. ŠKIS (2002a): *Volilni pravilnik za volitve svetnikov Sveta študentskih klubov*. Radovljica: Zveza ŠKIS.
36. ŠKIS (2002b): *Pravilnik o delovanju Varnostnega sveta Zveze ŠKIS*. Ljubljana: Zveza ŠKIS.
37. ŠKIS (2005): *Pravilnik o delitvi koncesnin med študentskimi klubi*. Ljubljana: Zveza ŠKIS.
38. ŠKIS (2006): *Temeljni akt Zveze študentskih klubov Slovenije*. Radovljica: Zveza ŠKIS.
39. ŠKIS (2006a): *Poslovník Sveta študentskih organizacij lokalnih skupnosti*. Radovljica: Zveza ŠKIS.
40. ŠKIS (2006b): *Almanah Zveze študentskih klubov Slovenije*. Novo mesto: Založba Goga.

8.1 Pravni viri

1. DZ RS (1994): *Zakon o skupnosti študentov*. Ljubljana: Uradni list RS 38. 1–4.

8.2 Internetni viri

1. Internet 1: Študentska organizacija Univerze v Mariboru (2007): *Vse o ŠOUM*. Dostopno na <http://www.soum.si/index.php> (16. april 2007).

2. Internet 2: Študentska organizacija Univerze na Primorskem (2004): *ŠOUP danes*. Dostopno na <http://www.soup.si/> (16. april 2007).
3. Internet 3: Študentska organizacija Univerze v Ljubljani (2007): *Kdo smo*. Dostopno na <http://www.sou-lj.si/kdo/> (16. maj 2007).
4. Internet 4: Zavod K6/4 (2007): *O nas*. Dostopno na <http://www.k6-4.org> (11. april 2007).
5. Internet 5: Študentska založba (2007): *O založbi*. Dostopno na <http://www.studentskazalozba.si/> (15. maj 2007).
6. Internet 6: Radio Študent (2007): *Uprava*. Dostopno na <http://www.radiostudent.si/topic.php?topic=8>] (15. maj 2007).
7. Internet 7: Zavod Šouhostel (2004): *Kdo smo*. Dostopno na <http://www.hostelcelica.com/si/kdosmo/poslanstvo.html>] (15. maj 2007).